



Glas PANEURPE

BROJ 39
LISTOPAD 2025. - LISTOPAD 2026.
GODINA XXXI.



IMPRESUM

GLAVNI UREDNIK

Vanja Gavran

UREDNIŠTVO

Jasna Pavelić - Jureško, Mislav Barišić,
Mislav Ježić, Nevenka Nekić, Pavao Nujić,
Pavo Barišić, Trpimir Ježić, Željko Obad

TEKSTOVE PISALI

Andrej Anđelić, Doris Šimundić,
Ivan Pavić, Lucija Pranjić,
Petra Jozipović, Marija Barić Đurđević,
Mislav Ježić, Nevenka Nekić
Pavao Nujić, Pavo Barišić
Toni Ivkošić, Vanja Gavran

FOTOGRAFIJE

Ana Kahlić, Anita Šakić, Ivan Pavić, Lucija
Pranjić, Marija Barić Đurđević, Marija
Kekez, Olga Pysarenko, Pavao Nujić,
Pavo Barišić, Stefan Zwinge, Toni Ivkošić,
Vanja Gavran, Ured Predsjednice S. Make-
donije, Ured Vlade RH

PRIJELOM I GRAFIČKA

OBRADA

Vanja Gavran

KOREKTURA

Pavo Barišić

SLIKA NA NASLOVNICI

Sudionici međunarodne
konferencije u Vinkovcima

TISAK

Grafomark - Zagreb

NAKLADNIK

Hrvatska paneuropska unija
Jurišićeva 1A
10 000 Zagreb
Tel. +385 1 4813 435
+385 1 4813 451
E-mail: hpeu@hpeu.hr
www.hpeu.hr



Glas PANEUR⁺PE

BROJ 39
LISTOPAD 2025. - LISTOPAD 2026.
GODINA XXXI.



HRVATSKA
PANEUROPSKA
UNIJA

2026.
ISSN BROJ: 1333 - 0780

SADRŽAJ

KONFERENCIJE I OKRUGLI STOL

Europa treba zagovarati mir, ali i biti spremna obraniti se	4
Mladi ujedinjeni za solidarnu Europu	10
Tradicionalni okrugli stol povodom Dana Europe	12

MEĐUNARODNI SKUPOVI

Seminar o proširenju Europske unije	16
Andechs – Dan Europe o europskim vrijednostima	16
50 godina Paneuropske mladeži Njemačke	17
30. obljetnica Paneuropske unije Bosne i Hercegovine	18
Europa na raskrižju, između rata i mira	19
Sjeverna Makedonija test je vjerodostojnosti europske politike	20
52. Paneuropski dani u Ingolstadtu	21
Bosna i Hercegovina na granici Europske unije – međunarodna konferencija u Orašju	24
U Parizu međunarodna konferencija o nacionalnom i europskom suverenitetu	25
Paneuropski mirovni forum u Augsburgu	27
Europska perspektiva regije	28
Obilježeno 100 godina od prvoga Paneuropskog kongresa u Beču	29
Proslava jubileja u Strasbourgu	31

TRIBINE

Seksualna edukacija kao moralna i odgojna kriza	34
Perspektiva hrvatskoga jezika u duhu Zakona o hrvatskom jeziku	34
Dayton – 30 godina poslije	36
Međunarodna paneuropska unija i aktualni svjetski izazovi	38
Jedinstvo Zapada ključno za pravedan mir u Ukrajini	39
Europa u promijenjenom globalnom poretku	40
Sjećanja na Ivana Pavla II., njegovo mirotvorstvo i diplomaciju	41
U Splitu održana tribina o pjesniku Josipu Pupačiću	42
Europske integracije jugoistočne Europe tema tribine u Osijeku	43
Proširenje EU – očekivanja, stvarnost, iluzije	46
Stoljeće hrvatske prisutnosti u Belgiji	48

INTERVJU

Europa znači slobodu i mir	50
Europa ponovno mora postati neovisna sila	54

DOGAĐAJI I AKTIVNOSTI

Pavao Nuić novi predsjednik osječkog ogranka HPEU-a	58
U Osijeku predstavljen tematski broj časopisa „Hrvatska revija”	58
Održana godišnja Skupština	59
Predsjednik Vlade primio izaslanstvo Međunarodne paneuropske unije	60
U Splitu predstavljena knjiga Zlatka Kramarića	61
Požeškom ogranku uručena Spomenica	62
Predstavljena zbirka poezije Stipe Vela: Zadnja pošta	62
Sastanak s predstavnicima organizacije „Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light”	63
Tin Ujević – Europejac širokih pogleda	63
Gostovanje na TV Jadran	64
Radio emisija o HPEU	65
Libertas Talks o identitetu i ujedinjenju Europe	65
Posjet udruge Unitas iz Heidelberga	66
Predstavljena zbirka poezije Hrvojkje Mihanović-Salopek	66
Mladi HPEU-a sudjelovali na međunarodnoj konferenciji „Mladi na Jadranu”	67
Dvoje mladih paneuropskih studija u Tirani	68
Pavi Barišiću dodijeljen počasni naslov professor emeritus	68
In memoriam: Malkici Dugeč (Zavidovići 1936. – Stuttgart 2026.)	68
In memoriam: Josip Horvat (1939. – 2026.)	69

KONFERENCIJE I OKRUGLI STOL



Europa treba zagovarati mir, ali i biti spremna obraniti se

U Osijeku i Vinkovcima od 24. do 26. listopada 2025. održana je međunarodna paneuropska konferencija „Europa – svjetska predvodnica mira“.

Konferenciju je organizirala Hrvatska paneuropska unija u suradnji s Međunarodnom paneuropskom unijom, a okupila je više od 80 sudionika iz 13 europskih zemalja, predstavnike hrvatskih vlasti sa svih razina, akademske zajednice, diplomacije i Crkve.

Govornici su u svojim obraćanjima istaknuli da je Europa, utemeljena kao projekt mira, i danas, u ovim izazovnim vremenima, trebala još snažnije zagovarati mir kao najveći ideal čovječanstva, ali i biti spremna obraniti se.

Predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije Pavo Barišić u svom je govoru naglasio da „Europa ima odgovornost djelovati kao globalna sila mira“ te upozorio na aktualne globalne sukobe i potrebu za odgovornom obranom i jačanjem europske sigurnosti. Istaknuo je da je Europska unija „ponosna na dosljednu potporu hrabrom ukrajinskom narodu“, te da je obrana Ukrajine ujedno i obrana slobode, teritorijalne cjelovitosti i moralnih načela cijele Europe. Pozvao je na promicanje dijaloga, ali i na odlučnost prema agresorima koji ruše međunarodni poredak. Govoreći o tadašnjim geopolitičkim izazovima, Barišić je podsjetio da mir nije trajno stanje, nego smjer kojem Europa mora stalno težiti. Zaključio je da „Europa stoji na raskrižju povijesti i mora ponovno potvrditi svoju misiju predvodnice globalnog mira i stabilnosti“, podsjetivši da upravo Paneuropski pokret više od stotinu godina promiče ideju ujedinjene, mirotvorne Europe.

Norbert Eschborn, ravnatelj Ureda Zaklade Konrad Adenauer za Hrvatsku i Sloveniju, istaknuo je da je europsko povezivanje u prošlom stoljeću pokazalo kako se zemlje koje surađuju ne sukobljavaju. Naglasio je da je

„najjača snaga Europe u njezinim idealima – demokraciji, miru i prosperitetu“ te dodao da mir nije konačno određeno nego smjer koji zahtijeva stalan dijalog i suradnju.

U ime Đakovačko-osječke nadbiskupije obratio se Stjepan Radić, zahvalivši organizatorima što su konferenciju održali upravo u gradu biskupije i mitropolije. Istaknuo je da je Katolička crkva s osobitim poštovanjem pozdravljala europske ideje povezivanja i mira te je sudionicima poželio mudrost i postojanost u promicanju tih vrijednosti.

U ime Grada Osijeka okupljene je pozdravio predsjednik Gradskog vijeća Tihomir Florijančić, istaknuvši da je Osijek multietnički grad s čak 24 nacionalne manjine, istinsko središte regije i simbol suživota. Podsjetio je na razvojne projekte i europske investicije koje svjedoče o snazi europskih vrijednosti mira i suradnje.

Županica Osječko-baranjske županije Nataša Tramišak poručila je da je Europa bila i morala ostati predvodnica mira te da Hrvatska, koja je iskusila rat i obnovu, itekako cijeni vrijednost mira. Istaknula je da Slavonija i danas svjedoči kako se uz ustrajnost i zajedništvo može ponovno izgraditi i očuvati mir.

Alain Terrenoire, počasni predsjednik Međunarodne paneuropske unije, podsjetio je da mir nije došao sam od sebe, već kao rezultat truda i predanosti generacija. Pozvao je paneuroljane da nastave biti „snažni zagovaratelji mira vođeni idealima Kallergija“.

Posebna savjetnica ministra vanjskih i europskih poslova Vanda Babić Galić istaknula je da je Paneuropska unija, kao najstariji europski pokret, i tada imala važnu misiju – probuditi novu vjeru u europski projekt i duh europske solidarnosti. Naglasila je da „Europa bez kulture ne bi bila civilizacija, već samo tržište“ te da su mladi Europljani trebali biti nositelji kontinuiteta europskih

ideala.

Potpredsjednik Vlade i ministar obrane Ivan Anušić u svom se obraćanju osvrnuo na promijenjene sigurnosne okolnosti i potrebu obnove odgovornog pristupa obrani. Naglasio je da „sigurnost nije sama po sebi dana“ te da je Europa morala razvijati vlastitu obrambenu industriju i kapacitete, uključujući kibernetičku sigurnost. Dodao je da „smo tada u Ukrajini branili Europu“ te da su se Hrvatska i EU trebale snažnije brinuti za vlastitu obranu i stratešku neovisnost.

Zastupnik u Europskom parlamentu Karlo Ressler rekao je da mir više nije bio samorazumljiv i da je Europa morala biti jedinstvena u obrani svojih vrijednosti. „Europa teško može biti sigurna ako nije sigurna svaka njezina članica“, poručio je, dodavši da su se ulaganja u obranu trebala provoditi pametno i strateški.

Europarlamentarac Davor Ivo Stier u video poruci naglasio je simboliku održavanja konferencije u gradovima koji su doživjeli rat i obnovu, istaknuvši da je održivi mir počinjao od pojedinca i lokalne zajednice. Podsjetio je da je „EU jedinstven povijesni pothvat – ne samo ekonomska i politička, nego i vrijednosna zajednica“ te da je Hrvatska, koja je iskusila rat, aktivno doprinosila europskim mirovnim misijama i podupirala Ukrajinu.

Tomislav Sokol, zastupnik u Europskom parlamentu, govorio je o potrebi jačanja europske obrane i samodostatnosti. Istaknuo je da je „Europa bila dovoljno snažna da preuzme odgovornost za vlastitu sigurnost“ te da je morala smanjiti ovisnost o drugim državama u ključnim sektorima, od vojske do lijekova.

Veleposlanik Republike Hrvatske u Albaniji Zlatko Kramarić podsjetio je na izazove s kojima se Europa suočavala u tadašnjoj krizi, poručivši da su upravo takva razdoblja bila test otpornosti i vrijednosti koje je Europa zastupala.

Počasní predsjednik Hrvatske paneuropske unije Mislav Ježić zaključio je da je u vremenu globalnih napetosti bilo potrebno još više mudrosti i dosljednosti u promicanju mira. Podsjetio je da je Europska unija 2012. godine dobila Nobelovu nagradu za mir, te da se za jednog od njezinih utemeljitelja, Roberta Schumana, vodi proces beatifikacije – što svjedoči koliko su mirovni ideali duboko ukorijenjeni u europskom duhu.

Na konferenciji su govorili i Đuro Topić, predsjednik Vlade Županije Posavske u Bosni i Hercegovini; Ilija Cota, predsjednik Gradskog vijeća Vinkovaca; Mari-

na Hodak Domaćinović, u ime Vukovarsko-srijemske županije; Alexandru Nazare, predsjednik Rumunjske paneuropske unije i rumunjski ministar financija; Walburga Habsburg Douglas, potpredsjednica Međunarodne paneuropske unije; Bernd Posselt, predsjednik Njemačke paneuropske unije; Ihor Zhaloba, predsjednik Paneuropske unije Ukrajine; Gianna Di Danieli, predsjednica Paneuropske unije Italije; Eric Campion, predsjednik Paneuropske unije Francuske; Arber Prenaj, predsjednik Paneuropske unije Kosova; Andrej Lepavcov, predsjednik Makedonske paneuropske unije; Gordana Đurović, predsjednica Crnogorske paneuropske unije; Pavao Nujić, predsjednik osječkog ogranka Hrvatske paneuropske unije; Toni Ivkošić, predsjednik Mladeži Hrvatske paneuropske unije; Joséphine Staron, predsjednica Mladeži Francuske paneuropske unije; Isabella Schuster-Ritter, predsjednica Mladeži Njemačke paneuropske unije; Zvonimira Jakić, glavna tajnica Paneuropske unije Bosne i Hercegovine, Darijo Plavčić, predsjednik Mladeži Paneuropske unije Bosne i Hercegovine te Petar Raičević, član Predsjedništva Mladih Crnogorske paneuropske unije.

Otvaranje konferencije vodio je Vanja Gavran, glavni tajnik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, a panele Doris Šimundić, potpredsjednica Mladeži Hrvatske paneuropske unije i Marija Barić Đurđević, potpredsjednica Mladeži Hrvatske paneuropske unije.

U popodnevnom dijelu programa u Vinkovcima održana je sjednica Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije, zatim obilazak grada i Gradskog muzeja Vinkovci, te glazbeni program – koncert učenika Glazbene škole Vinkovci.

Konferencija je završila svečanom svetom misom u nedjelju, 26. listopada, u osječkoj konkatedrali sv. Petra i Pavla koju je predvodio mons. Franjo Komarica, banjolučki biskup u miru.

Konferencija se održala pod pokroviteljstvom Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske, Osječko-baranjske županije, Vukovarsko-srijemske županije, Grada Osijeka i Grada Vinkovaca, uz potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Zaklade Konrad Adenauer, Zaklade Robert Schuman, Vinarije Dragun iz Iloka i tvrtke Agro-klastar d.o.o. iz Vinkovaca.









REZOLUCIJA

Predsjedništvo Međunarodne paneuropske unije
i izaslanstva njezinih organizacija članica
na Paneuropskoj konferenciji u Osijeku i
Vinkovcima (Hrvatska)

Europa – predvodnica svijeta na putu prema miru

25. listopada 2025.

1. Pozdravlja jasne signale potpore Ukrajini koji su se pojavili prije dva dana na sastanku na vrhu Europskog vijeća u Bruxellesu, osobito odluke koje se odnose na 19. paket sankcija, paket naoružanja koji je predstavila Europska komisija te korištenje zamrznutih ruskih sredstava za obranu i obnovu Ukrajine;

2. Poziva na hitno pokretanje daljnjih koraka, uključujući isporuku sustava protuzračne obrane Ukrajini, uspostavu europskog zida od bespilotnih letjelica prema Rusiji te provedbu mjera protiv subverzivnog djelovanja, kibernetičkog ratovanja i subverzivne ruske propagande, kako to Europski parlament predlaže već godinama;

3. Zalaže se za stvaranje snažne i učinkovite Europske obrambene unije sa zajedničkom vojskom i uključivanjem francuskog nuklearnog kišobrana;

4. Poziva Europsku uniju i njezine države članice da odlučno i ubrzano rade na: uspostavi suverene suradnje u području naoružanja, neovisne o drugim silama; razvoju zajedničkog tržišta naoružanja i stvaranju Europske energetske i prehrambene unije;

5. Zalaže se za donošenje odluka Europskog vijeća o vanjskoj i obrambenoj politici kvalificiranom većinom.

6. Poziva na što brže ostvarenje punopravnog članstva u Europskoj uniji zemalja zapadnog Balkana, Ukrajine i Moldove.



Mladi ujedineni za solidarnu Europu

Povodom Dana Europe u Zagrebu je 8. svibnja 2026. održana konferencija „Mladi ujedineni za solidarnu Europu“ u organizaciji Mladeži Hrvatske paneuropske unije i Zaklade Konrad Adenauer.

Konferencija je organizirana uz potporu Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske i Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

Program je okupio mlade sudionike, predstavnike institucija, stručnjake i europske dužnosnike s ciljem rasprave o budućnosti Europe, ulozi mladih i aktualnim društvenim i političkim izazovima.

Prvi dio konferencije obuhvatio je posjet centru „Doživi Europu“, gdje su mladi imali priliku upoznati se s radom Europskog parlamenta te sudjelovati u simulaciji njegova rada.

Sudionike su na početku programa pozdravili direktor Zaklade Konrad Adenauer za Hrvatsku i Sloveniju dr. sc. Norbert Eschborn te predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije dr. sc. Pavo Barišić, te glavni tajnik Hrvatske i Međunarodne paneuropske unije Vanja Gavran. U svojim obraćanjima naglasili su važnost europske suradnje, međugeneracijskog dijaloga i aktivnog uključivanja mladih u oblikovanje europske budućnosti. Dr. sc. Norbert Eschborn istaknuo je važnost okupljanja mladih iz različitih sredina kako bi kroz dijalog i razmjenu iskustava jačali europske vrijednosti demokracije, solidarnosti i zajedništva. Predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije dr. sc. Pavo Barišić naglasio je kako Paneuropska unija već desetljećima promiče ideju Europe kao zajednice naroda ute-

meljene na miru, suradnji i međusobnom poštovanju. Gavran je pozvao mlade da se angažiraju i daju svoj doprinos i kroz Paneuropski pokret čije su ideje nastale prije 103 godine i koje su temelje današnje moderne Europe.

Središnji dio programa činili su susreti i razgovori s hrvatskim eurozastupnicima dr. sc. Tomislavom Sokolom i dr. sc. Karlom Resslerom, koji su s mladima raspravljali o aktualnim europskim politikama, izazovima Europske unije i položaju mladih u suvremenom društvu.

U razgovoru s eurozastupnikom dr. sc. Tomislavom Sokolom, kojeg je vodio predsjednik Mladeži Hrvatske paneuropske unije Toni Ivkošić, posebno je istaknuto kako je Hrvatskoj u strateškom interesu snažna i stabilna Europska unija zbog sigurnosti, gospodarskog razvoja i zajedničkog djelovanja država članica u kriznim okolnostima. Govorilo se o rastućim sigurnosnim izazovima i potrebi da Europska unija više ulaže u vlastitu sigurnost i otpornost. Sokol je istaknuo i važnost Erasmus programa koji je značajno pridonio povezivanju mladih i jačanju europskog identiteta među novim generacijama. Naglasio je kako male države poput Hrvatske kroz Europsku uniju mogu snažnije štititi svoje interese i biti dio većeg političkog i gospodarskog prostora.

Eurozastupnik dr. sc. Karlo Ressler govorio je o izazovima s kojima se suočavaju mladi u Europi, posebno u kontekstu digitalne transformacije, umjetne inteligencije, demografskih promjena i položaja mladih

na tržištu rada. Istaknuo je kako su pitanja priuštivog stanovanja, kvalitetnog obrazovanja i prvog zaposlenja među ključnim temama za mlade generacije danas. Govorio je i o važnosti odgovornog korištenja umjetne inteligencije te potrebi zaštite mladih u digitalnom prostoru i na društvenim mrežama. Naglašeno je kako ono što je nezakonito izvan interneta mora biti nezakonito i u online prostoru. Ovaj dio programa moderirala je dopredsjednica Mladeži Hrvatske paneuropske unije Doris Šimundić.

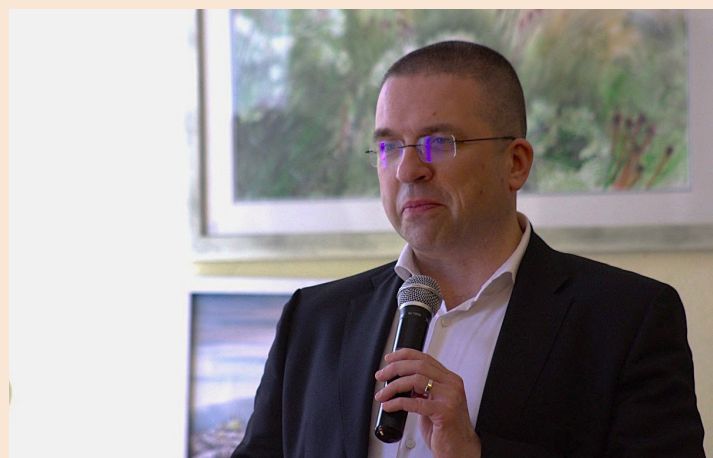
Predsjednik Mladeži Hrvatske paneuropske unije Toni Ivkošić zahvalio je organizatorima i sudionicima na sudjelovanju te istaknuo važnost ovakvih događanja za povezivanje mladih i razmjenu mišljenja o budućnosti Europe. „Zahvalan sam na ovom druženju i Zakladi Konrad Adenauer. Ovaj skup pruža osobitu priliku za susret, dijalog i razmjenu iskustava mladih, a posebno me raduje panel na kojem smo mogli otvoreno razgovarati o izazovima i perspektivama Europe“, istaknuo je Ivkošić.

Sudionici su podsjetili i na ideje osnivača Paneuropskog pokreta Richarda Coudenhove-Kalergija, koji je još početkom 20. stoljeća pozivao mlade da budu nositelji novog smjera europske i svjetske politike. Istaknuta je i povijesna uloga europskih državnika Alcidea De Gasperija, Konrada Adenauera i Roberta Schumana u procesu europskog povezivanja i stvaranja temelja današnje Europske unije.

Tijekom programa održan je i okrugli stol na kojem su sudjelovali doc. dr. sc. Pavao Nujić, prodekan Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta u Osijeku i član Predsjedništva Hrvatske paneuropske unije, Jelena Jakšić, voditeljica Službe za strateško komuniciranje i digitalne medije u Kabinetu ministra obrane, Ivan Marić, glasnogovornik Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Marija Barić Đurđević, potpredsjednica Mladeži Hrvatske paneuropske unije i Pejo Bosnić, član Mladeži Hrvatske paneuropske unije i nekoliko europskih inicijativa, uz moderiranje Anite Šakić, koordinatore projekata Zaklade Konrad Adenauer. Raspravljalo se o migracijama i azilu, europskoj digitalnoj neovisnosti, ovisnosti Europe o američkim tehnološkim platformama, demografskim politikama i izazovima suvremenog društva.

Na kraju programa istaknuto je kako Hrvatska danas predstavlja uspješan primjer europskih integracija i aktivnog sudjelovanja u europskim procesima. Paneuropska unija nastavlja okupljati mlade na vrijednostima mira, solidarnosti, zajedništva i europske suradnje, s ciljem jačanja aktivnog sudjelovanja mladih u društvenom i političkom životu Europe.

Ovo je ujedno bila prilika i za dodjelu paneuropskih priznanja povodom 35 godina djelovanja Hrvatske paneuropske unije, a odluku o njihovoj dodjeli donijelo je Predsjedništvo Hrvatske paneuropske unije. Priznanja su danas uručena Norbertu Eschbornu i Aniti Šakić za doprinos suradnji i promicanju paneuropskih vrijednosti, a uručio ih je predsjednik Hrvatske paneuropske unije Pavo Barišić.



Tradicionalni okrugli stol povodom Dana Europe

Povodom Dana Europe Hrvatska paneuropska unija i Zaklada Hanns Seidel – Ured u Zagrebu organizirali su 9. svibnja 2026. u Zagrebu okrugli stol pod nazivom „Kohezijska politika i proširenje Europske unije“. Na skupu su sudjelovali predstavnici političkog, diplomatskog i akademskog života te međunarodnih partnera i institucija.

Otvarajući skup, glavni tajnik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije Vanja Gavran podsjetio je kako se tradicionalnim obilježavanjem Dana Europe potvrđuje važnost suradnje utemeljene na zajedničkim europskim vrijednostima i integracijama. Istaknuo je kako se Europa danas nalazi pred novim izazovima zbog kojih pitanja kohezijske politike i proširenja dobivaju dodatni značaj.

Predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije prof. dr. sc. Pavo Barišić naglasio je kako je „kohezijska politika jedan od najsnažnijih instrumenata razvoja Europske unije i najvidljiviji izraz europske solidarnosti“. Dodao je kako ona „doprinosi smanjenju razlika među regijama, jača konkurentnost i povećava zaposlenost“, dok se „ulaganjem u ljude jača europsko gospodarstvo u cjelini“. Govoreći o europskom jedinstvu, Barišić je istaknuo kako se „pojam kohezije može promatrati kao odrednica jedinstva u različitosti“, naglasivši da „različitosti ne moraju nestajati, nego se povezuju u zajedničku cjelinu“. Osvrnuvši se na pro-

ces proširenja, upozorio je da ono „nije samo tehničko i birokratsko pitanje, nego pitanje sigurnosti, mira i geopolitičke vjerodostojnosti Europske unije“. „Pošaljimo poruku s ovog okruglog stola da zemlje koje su istinski opredijeljene europskom putu i ispunjavaju kriterije zaslužuju snažnu potporu i svoje mjesto u Europskoj uniji“, poručio je Barišić, dodavši kako je „Paneuropska vizija usmjerena na cjelovitost Europe“.

Na ovom skupu obilježava se i 35 godina Hrvatske paneuropske unije te su tom prigodom uručena i priznanja. Prof. Barišić priznanja je uručio ministru dr. sc. Gordanu Grliću Radmanu, ravnateljici zagrebačkog ureda Zaklade Hanns Seidel mr. sc. Aleksandri Markić Boban i Zakladi Hanns Seidel.

Ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske dr. sc. Gordan Grlić Radman istaknuo je kako „Hrvatska pripada Europi civilizacijski, kulturno i politički“, podsjetivši na riječi prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana da „Hrvatska pripada Europi“. Naglasio je kako je članstvo u Europskoj uniji Hrvatskoj omogućilo ostvarenje ključnih vanjsko-političkih ciljeva i dodatno učvrstilo političku stabilnost i institucije države. „Hrvatska najbolje razumije proces europskih integracija i što on iziskuje“, rekao je Grlić Radman te dodao kako je za Hrvatsku proširenje „sigurnosno i strateško pitanje“. Istaknuo je da





se proces proširenja mora temeljiti „na zaslugama, provedbi reformi i očuvanju dobrosusjedskih odnosa“. Govoreći o europskoj perspektivi država jugoistočne Europe, ministar je naglasio kako „dijalog mora biti ostvaren radom, a ne ratovima“, dok je za Bosnu i Hercegovinu istaknuo važnost „dogovora političkih lidera i jednakopravnosti triju konstitutivnih naroda“.

Izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Marko Pavić naglasio je kako su europski fondovi „mijenjali Hrvatsku i mijenjat će države oko nas kada se pridruže Europskoj uniji“. Podsjetio je da je Hrvatska tijekom pristupnih pregovora koristila značajna europska sredstva te istaknuo kako je „hrvatski strateški interes da Zapadni Balkan i Ukrajina uđu u Europsku uniju, naravno uz ispunjavanje kriterija“.

Veleposlanik Savezne Republike Njemačke u Republici Hrvatskoj dr. sc. Pascal Hector izjavio je kako „Dan Europe podsjeća da Europa nije samo gospodarski prostor, nego zajednica vrijednosti utemeljena na demokraciji i vladavini prava“. Istaknuo je da Njemačka ostaje snažan podupiratelj europske kohezijske politike te dodao kako je „neizbježno da kohezijska politika postane još učinkovitija i usmjerenija prema stvaranju dodatne vrijednosti za građane“. Govoreći o proširenju, Hector je naglasio kako „budućnost zemalja Zapadnog Balkana pripada Europskoj uniji“, ali i kako „zemlje kandidatkinje moraju pokazati spremnost prihvatiti vrijednosti i načela Europske unije“. Dodao je da je „članstvo u Europskoj uniji rezultat intenzivnog rada i truda“ te podsjetio kako Hrvatska vrlo dobro zna koliko taj proces zahtijeva.

Ravnatelj Ureda Zaklade Hanns Seidel za Podunavsku

Europu Markus Ehm zahvalio je Hrvatskoj paneuropskoj uniji na dugogodišnjoj suradnji i istaknuo kako „Europa živi svoje jedinstvo upravo kroz različitosti“. Naglasio je važnost političkog dijaloga i prekogranične suradnje, posebno u okviru dunavske regije, te izrazio nadu da će „kohezijska politika i dalje pružati prostor za prekogranične projekte i suradnju među europskim regijama“.

Veleposlanik Republike Hrvatske u Albaniji prof. dr. Zlatko Kramarić kazao je kako Europska unija treba imati jasnije stavove prema nekim državama kandidatkinjama, posebno naglasivši da Srbija pokušava sjediti na dvije stolice, koristi europska sredstva, ali ne dijeli europske vrijednosti niti europsku vanjsku politiku.

Zastupnik u Europskom parlamentu Davor Ivo Stier naglasio je kako je „proširenje posljednjih godina vraćeno na dnevni red Europske unije“, osobito nakon ruske agresije na Ukrajinu. Upozorio je i na izazove geopolitičkog svrstavanja pojedinih država kandidatkinja, istaknuvši kako je „usklađivanje vanjske politike s Europskom unijom jedan od ključnih elemenata pristupnog procesa“.

Tradicionalni okrugli stol povodom Dana Europe Počasni predsjednik Hrvatske paneuropske unije akademik Mislav Ježić istaknuo je kako je „politika kohezije izraz poštovanja i solidarnosti“ te upozorio da se „ne smiju ugroziti sredstva za koheziju jer su ona jedan od temeljnih uvjeta europske povezanosti“. Ježić je govorio o miru i potrebi boljih odnosa čovjeka prema prirodi, a onda i čovjeka prema čovjeku.

MEĐUNARODNI SKUPOVI



Seminar o proširenju EU-a

U Podgorici je od 22. do 24. rujna 2025. održan Međunarodni seminar o europskim studijama na temu „Proširenje EU na Zapadni Balkan: učinkovita borba protiv nejednakosti i preispitivanje kohezijskih politika“.

Događaj, koji je financirala Europska unija, okupio je brojne stručnjake, diplomate i predstavnike sindikata iz regije i država članica EU.

Na prvom panelu govorio je prof. dr. sc. Pavo Barišić, predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, koji je naglasio važnost proširenja Europske unije s paneuropske perspektive, ističući kako je riječ o projektu mira, stabilnosti i jačanja europske kohezije.

Istaknutu ulogu imao je i Piergiorgio Sciacqua, ko-predsjednik Europske centrističke alijanse (EZA), koji je moderirao raspravu i naglasio značenje socijalnog dijaloga i europske solidarnosti u procesu proširenja.

Svoj doprinos dala je i veleposlanica Italije u Crnoj Gori Andreina Marsella, koja je u svom obraćanju potvrdila snažnu potporu Italije europskoj perspektivi Zapadnog Balkana i potrebi nastavka zajedničkog rada.

U raspravi je sudjelovao i zastupnik austrijskog parlamenta Christian Sagartz, koji je istaknuo odlučnost Austrije da nastavi podržavati proširenje EU, osobito kroz borbu protiv nejednakosti i jačanje kohezijskih politika.

Na završnom okruglom stolu govorio je i veleposlanik Republike Hrvatske u Albaniji prof. dr. sc. Zlatko Kramarić, dajući pregled izazova ali i budućih izgleda proširenja EU na Zapadni Balkan te naglašavajući važnost regionalne suradnje i iskustva Hrvatske u pristupnom procesu.

Na skupu je sudjelovao i glavni tajnik Hrvatske i Međunarodne paneuropske unije Vanja Gavran.

Andechs – Dan Europe o e

6. Dan Europe u Andechs, u organizaciji Paneuropske unije Njemačke, održan je 18. i 19. listopada 2025. pod geslom „Europske vrijednosti – prazna fraza?“ Konferencija se bavila intelektualnim temeljima koji mogu ojačati europsko jedinstvo suočeno s unutarnjim i vanjskim prijetnjama.

Predsjednik Paneuropske unije Njemačke Bernd Posselt odlučno se usprotivio nastojanjima da se oslabi takozvani zaštitni zid protiv stranke AfD. Posselt je tu stranku opisao kao „stranku krajnje desnice s izrazito ekstremističkim obilježjima“, koja služi interesima najmanje jedne strane sile i želi „uništiti ono najdragocjenije što su kršćanski državnici poput Adenauera, Schumana, De Gasperiya i Straussa izgradili nakon Drugoga svjetskog rata, a to su europsko jedinstvo, demokratska pravna država i socijalno tržišno gospodarstvo“. Optužio je krajnje desne snage u Europi da zloupotrebljavaju kršćanstvo u svrhu izgradnje identiteta te da štuku materijalističke idole poput nacionalizma. Nacionalizam je, istaknuo je, samo „povijesno uljepšani egoizam“ i stoga suprotnost shvaćanju općega dobra u kršćanskom socijalnom nauku. To znači služiti zajednici čak i kada pojedinac od toga nema osobne



europskim vrijednostima

koristi. Upravo je to istinsko domoljublje na regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

Profesorica Ingeborg Gabriel s Instituta za socijalnu etiku Sveučilišta u Beču održala je predavanje pod naslovom „Ljudsko dostojanstvo – temelj etike za Europu?“

Dr. Dirk Voß, stručnjak za europsko i ustavno pravo iz Augsburga te potpredsjednik Međunarodne paneuropske unije, osvrnuo se na prirodnu pravnu utemeljenost američke Deklaracije o neovisnosti, prema kojoj su svi ljudi od svojega Stvoritelja obdareni neotudivim pravima, a ne samo jedan narod ili jedna rasa.

Profesor Michael Hochgeschwender s Američkog instituta Sveučilišta Ludwig Maximilian u Münchenu razmotrio je pitanje „Europska unija i Sjedinjene Američke Države – raspada li se zapadna zajednica vrijednosti?“

Tijekom panel-rasprave održane u samostanskoj gostionici Klostersgasthof, predsjednik Udruge pričuvnih pripadnika njemačkih oružanih snaga, profesor Patrick Sensburg, jasno se založio za uspostavu europske obrambene zajednice.

Na 64. Danu Europe sudjelovao je i glavni tajnik Hrvatske i Međunarodne paneuropske unije Vanja Gavran.



50 godina Paneuropske mladeži Njemačke

Jubilarni kongres Paneuropske mladeži Njemačke pod naslovom „50 godina Paneuropske mladeži – koji je sljedeći veliki korak?“ održan je u Heidelbergu od 31. listopada do 2. studenoga 2025. godine, pod pokroviteljstvom predsjednika Međunarodne paneuropske unije.

Pola stoljeća nakon osnutka, Paneuropska mladež vratila se u svoj rodni grad Heidelberg kako bi se osvrnula na protekla desetljeća i prikupila novu snagu za ostvarivanje budućih paneuropskih vizija. Od devet nacionalnih predsjednika koji su tijekom povijesti vodili Paneuropsku mladež, njih osam sudjelovalo je na zanimljivom Paneuropskom okruglom stolu, podijelivši svoja iskustva i pruživši nadahnuće budućim generacijama.

U ime Međunarodne paneuropske unije predsjednik Pavo Barišić izrazio je priznanje i zahvalnost za postignuća u demokratizaciji i ujedinjenju Europe. U svom je glavnom govoru istaknuo: „Od svojeg osnutka prije 50 godina Paneuropska mladež Njemačke dala je izniman doprinos demokratizaciji i ujedinjenju Europe. Pod vodstvom najprije Berndta Posselta, a potom njegovih nasljednika, sve do sadašnje predsjednice Isabelle Schuster-Ritter, nadahnjivala je nebrojene mlade ljude paneuropskom vizijom. Organizacija se razvila u pokretačku snagu koja je znatno pridonijela jačanju Europskog parlamenta, padu Željezne zavjese, ponovnom ujedinjenju Njemačke te demokratizaciji i ujedinjenju zemalja srednje i istočne Europe. Moglo bi se navesti još mnogo toga, ali i ovo je dovoljno da bismo prepoznali koliko je velik korak učinjen na putu prema ujedinjenju našega kontinenta i njegovu usponu u snagu koja gradi mir.“

Na skupštini Paneuropske mladeži Njemačke izabrano je novo nacionalno vodstvo. Rudolf Jürgens izabran je za desetog predsjednika, a Marlene Wolsky za glavnu tajnicu.

30. obljetnica Paneuropske unije Bosne i Hercegovine

Povodom 30. obljetnice Paneuropske unije Bosne i Hercegovine i 30. obljetnice Daytonskog mirovnog sporazuma, Paneuropska unija u suradnji sa Zakladom Ljudsko bratstvo organizirala je međunarodnu konferenciju pod nazivom „Mir kao temelj, europske integracije kao budućnost Bosne i Hercegovine”, koja je održana u Sarajevu 14. i 15. studenoga 2025. godine. Na konferenciji je sudjelovalo više od 160 sudionika iz Francuske, Hrvatske, Njemačke, Slovenije i Srbije.

Među pozvanim govornicima bili su sudionici mirovnih pregovora u Daytonu, kao i predstavnici državnih, entitetskih, županijskih i općinskih vlasti, diplomatskog zbora, međunarodnih organizacija i akademске zajednice. U okviru četiriju tematskih panela sudionici su raspravljali o nasljeđu mira, euroatlantskim integracijama, regionalnoj suradnji i perspektivama zapadnog Balkana u okviru zajedničke europske budućnosti.

Konferencija je zaključena raspravom i usvajanjem Zajedničke deklaracije o miru i europskoj budućnosti Bosne i Hercegovine, koja je upućena nadležnim institucijama.

U uvodnom obraćanju predsjednik Paneuropske unije Bosne i Hercegovine Franjo Topić istaknuo je da mir nije sve, ali da bez mira sve postaje ništa. Podsjetio je na brojne oružane sukobe koji se trenutačno vode u svijetu te naglasio važnost odgoja mladih za mir.

Dopredsjednik Paneuropske unije Bosne i Hercegovine Mirko Pejanović istaknuo je da je Bosna i Hercegovina postkonfliktno, postsocijalističko i siromašno društvo koje je tijekom rata pretrpjelo razaranja gospodarstva i infrastrukture. Naglasio je da Bosna i Hercegovina teško može dovršiti pregovarački proces s Europskom unijom bez potpore institucija Europske unije i međunarodne zajednice. Ured visokog predstavnika (OHR), kao vrhovni tumač Daytonskog mirovnog sporazuma, koji je i dalje predmet osporavanja, ostaje nužan za Bosnu i Hercegovinu sve dok se zemlja ne približi članstvu u Europskoj uniji i NATO-u.

Predsjedatelj Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Kemal Ademović izrazio je nadu da će Bosna i Hercegovina za 30 godina biti reformirana država, s europskim standardima ugrađenima u novi ustav te punopravna članica NATO-a i Europske unije.

Voditelj Misije OEES-a u Bosni i Hercegovini, veleposlanik Richard Holtzapfel, izjavio je da je ključ za ostvarenje potencijala Bosne i Hercegovine politička volja za provedbu reformi i vjera u Bosnu i Hercegovinu. Posebno je naglasio važnost političke volje za napredak na putu europskih integracija, kao izraza težnji građana.

Predsjednik Međunarodne paneuropske unije Pavo Barišić prenio je poruku da Europa bez Bosne i Hercegovine i zemalja jugoistočne Europe nije cjelovita. Europska unija mora nastaviti proces proširenja. Bosna i Hercegovina odražava europsko iskustvo suživota, dijaloga i suradnje među ljudima različitih vjerskih, nacionalnih i kulturnih pripadnosti. Istodobno nastoji prevladati prepreke koje otežavaju prometno povezivanje, komunikaciju i razvoj. Zbog tih očitih europskih vrijednosti njezini građani zaslužuju pruženu ruku i potporu kako bi što prije pristupili Europskoj uniji.

Izaslanstvo koje su činili predsjednik Francuskog odbora i dopredsjednik Međunarodne paneuropske unije Éric Champion, predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije Pavo Barišić te dopredsjednica Paneuropske unije Bosne i Hercegovine Jasmina Pašalić primio je veleposlanik Francuske Republike u Bosni i Hercegovini François Delmas. Tom su prigodom članovi izaslanstva položili vijence na spomen-obilježje 84 francuska vojnika koji su poginuli u Sarajevu u razdoblju od 1992. do 1998. godine.

U nedjelju, 16. studenoga 2025., sudionici konferencije nazočili su misi u sarajevskoj katedrali Srca Isusova, koju je predvodio monsinjor Ivo Tomašević. Liturgijsko pjevanje animirao je gostujući crkveni zbor iz Kaštel Kambelovca.





Europa na raskrižju, između rata i mira

Paneuropa Italia organizirala je konferenciju pod nazivom „Europa između rata i mira”, 18. studenoga 2025. u vili Russiz u Goriziji, Europskoj prijestolnici kulture 2025. godine.

Predsjednica Paneurope Italia i članica Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije Gianna Di Danieli otvorila je konferenciju i govorila o njezinu značaju, istaknuvši da je organizirana u sklopu obilježavanja Gorizije kao Europske prijestolnice kulture. Upozorila je na brojne i strašne ratove koji nas pogađaju te prijete uništavanjem temelja demokracije i opstanka budućih generacija.

Potpredsjednik Paneurope Italia Marcello Fracanzani govorio je o Europi prava i Crkvi mira. Posebno je istaknuo opasnost od gubitka identiteta Staroga kontinenta.

U svom izlaganju profesorica Marina Bressan razmatrala je obrazovanje za mir i uzajamno razumijevanje u multikulturalnim sredinama, posebno se osvrnuvši na iskustvo Habsburgovaca.

U završnom obraćanju predsjednik Međunarodne paneuropske unije Pavo Barišić naglasio je da se Europa danas, u trenutku kada se svjetski poredak potresa, a iskustva politike moći ponovno vraćaju, nalazi pred odlučujućim izborom. Može se povući u strah ili ostati vjerna dostojanstvu kontinenta izgrađenog na vladavini prava, slobodi i ljudskim pravima. Izrazio je uvjerenje da će ujedinjena Europa odgovoriti na tu odgovornost i ponovno se pokazati dostojnom Nobelove nagrade za mir koju nosi. Jer europska je ideja u svojoj biti moralna ideja: mir je moguć kada jedni druge ne promatramo kao sredstva, nego kao ciljeve same po sebi.

U suradnji s Regijom Friuli Venezia Giulia, Paneuropa Italia organizirala je i međunarodnu konferenciju „Europanaraskrižju”, koja je održana 11. lipnja 2026. u predstavništvu Autonomne regije Friuli Venezia Giulia u Rimu.

Cilj skupa bio je ponovno istaknuti da je Europa

prije svega zajednica zajedničke sudbine i vrijednosti.

Prvi panel, pod naslovom „Europa na raskrižju između starog i novog nacionalizma, između integracije i dezintegracije”, bavio se centrifugalnim silama koje narušavaju europsku koheziju te analizirao rizike povratka logici sukoba među nacionalnim državama.

Konferenciju je otvorila predsjednica Paneurope Italia Gianna Di Danieli, a moderirao ju je dopredsjednik Marcello Fracanzani. Među govornicima bili su prof. Giulio M. Chiodi, bivši redoviti profesor filozofije prava i političke filozofije, te prof. Gianluca Tracuzzi, redoviti profesor filozofije prava na Slobodnom mediteranskom sveučilištu u Casamassimi (Bari).

U završnom obraćanju predsjednik Međunarodne paneuropske unije Pavo Barišić istaknuo je važnost načela supsidijarnosti za budući razvoj europskog jedinstva. Naglasio je da bogatstvo Europe leži u njezinoj raznolikosti te da se lokalne tradicije, identiteti i slobode ne smiju zanemarivati odlukama koje se donose daleko od zajednica na koje se odnose. Europsko jedinstvo ne znači jednolikost. Ono što se oblikovalo tijekom stoljeća zaslužuje poštovanje, očuvanje i mogućnost razvoja u svojoj jedinstvenosti. Nastavio je kako se Europa, želi li ostati pravedna i demokratska zajednica naroda, kultura i regija, mora graditi na suradnji u slobodi, a ne na centralizaciji i birokratskom nametanju. Načelo supsidijarnosti ostaje ključno: ono o čemu se može odlučivati na lokalnoj razini ne bi trebalo nepotrebno prenositi na više razine vlasti. Istodobno je naglasio da Europa, uz očuvanje kulturne raznolikosti, mora produbljivati solidarnost i političku koheziju. Posebno je istaknuo područja sigurnosti i vanjske politike, u kojima je veće europsko jedinstvo hitno potrebno jer izazovi sve više nadilaze mogućnosti pojedinačnih država i zahtijevaju koordinirano europsko djelovanje.



Sjeverna Makedonija test je vjerodostojnosti europske politike

Prof. dr. sc. Pavo Barišić bio je jedan od glavnih govornika na međunarodnoj konferenciji „Europska budućnost Zapadnog Balkana: politička integracija, regionalna suradnja i gospodarska otpornost u vremenuglobalnih izazova“.

Na konferenciji, koja je od 20. do 22. veljače 2026. održana u Skopju u organizaciji Makedonske paneuropske unije uz prof. Barišića, predsjednika Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije glavno, izlaganje je održao i predsjednik Vlade Sjeverne Makedonije prof. dr. sc. Hristijan Mickoski, dok je skup na početku pozdravio predsjednik Makedonske paneuropske unije dr. sc. Andrej Lepavcov.

Barišić je istaknuo kako je put Sjeverne Makedonije prema europskim integracijama nepravедno usporen, a povremeno i gotovo zaustavljen. „Između 2008. i 2018. Grčka je blokirala napredak, a od 2019. Bugarska je slijedila isti put. Dublji problem, međutim, jest to što su europske institucije prečesto prihvaćale takve bilateralne blokade umjesto da ih nastoje prevladati. Umjesto posredovanja u duhu dobrosusjedstva, riskiraju učvršćivanje tih sporova dopuštajući im da oblikuju pristupni proces. Ova situacija podsjeća na granični spor u Piranskom zaljevu, kada je Slovenija blokirala Hrvatsku. Srećom, obje su zemlje danas članice Schengenskog prostora, a njihovi se susjedski odnosi nastavljaju poboljšavati. Sjeverna Makedonija postala

je svojevrсни lakmus-test dosljednosti i vjerodostojnosti europske politike“, kazao je, među ostalim, Barišić.

Premijer Mickoski složio se s Barišićevim ocjenama, ustvrdivši kako se nad Makedonijom provodi svojevršno političko zlostavljanje („bullying“), što je, kako je rekao, svima vidljivo, osobito u Bruxellesu, ali nailazi na nedostatnu reakciju. „Neki idu i dalje i tvrde da je ono što se radi Makedoniji kriminal. Europa to promatra i dopušta. Naš je narod uvijek bio europski i stoljećima je branio europske vrijednosti. Izdržali smo mnogo toga pa ćemo izdržati i ovo, ali za to nam je potrebna snažna potpora“, rekao je Mickoski, osvrnuvši se u nastavku govora i na demografske izazove s kojima se suočava cijela Europa te na energetske potencijale ovoga dijela kontinenta, koji će, kako je naglasio, u idućem desetljeću imati veliku važnost.

Na konferenciji na kojoj se okupilo više od 100 sudionika, sudjeluju i predstavnici diplomatskog zbora, europskih institucija i organizacija te paneuropskih organizacija iz Albanije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Francuske, Hrvatske, Kosova, Njemačke, Srbije i Španjolske.

Povodom konferencije prigodan je prijem organizirala i predsjednica Sjeverne Makedonije prof. dr. sc. Gordana Siljanovska-Davkova.

52. Paneuropski dani u Ingolstadtu

52. Paneuropski dani, u organizaciji Paneuropske unije Njemačke i Paneuropske mladeži Njemačke, održani su od 12. do 14. lipnja 2026. u bavarskom podunavskom gradu Ingolstadtu i obližnjem povijesnom keltskom naselju Manchingu.

Pod krovnom temom „PANEUROPA – Unija ili propast!”, konferencija je okupila sudionike iz cijele Europe. U središtu rasprava bila je prekogranična suradnja podunavskih zemalja, od Njemačke do Crnog mora, kao i ključni politički izazovi s kojima se Europa danas suočava.

Svečano otvorenje održano je u velikoj dvorani hotela Maritim u Ingolstadtu, uz sudjelovanje predstavnika iz četrnaest zemalja. Programom je moderirao Johannes Kijas, savezni izvršni direktor Paneuropske unije Njemačke, a svečanost je glazbenim nastupima obogatio limeni orkestar Transilvanije i Banata iz Ingolstadta. Ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske i istaknuti paneuroljanin Gordan Grlić Radman naglasio je da Strategija Europske unije za dunavsku regiju daje važan doprinos oblikovanju zajedničkog europskog identiteta. To se, istaknuo je, ne odnosi samo na države članice Europske unije uz Dunav nego i na zemlje kandidatkinje. Proširenje Europske unije na zemlje jugo-istočne Europe ojačalo bi stabilnost cijeloga kontinenta.

Istaknuo je da Hrvatska čvrsto podupire zemlje kandidatkinje u jačanju vladavine prava i usklađivanju s vanjskom i sigurnosnom politikom Europske unije. Pohvalio je Paneuropsku uniju kao najstariji pokret za europsko ujedinjenje te istaknuo da Europu ne oblikuju samo njezine institucije nego i njezine regije i narodi.

U ime Bavarske, jedne od podunavskih regija, zamjenica predsjednika bavarske vlade Ulrike Scharf odala je priznanje češkom grofu Richardu Coudenhove-Kalergiju, koji je prije više od stotinu godina osnovao Paneuropsku uniju. „Vjerovao je u jedinstvo, a ne u podjele. Njegova je poruka bila jednostavna, ali snažna: Europa će se ujediniti – ili će propasti.” Danas je, naglasila je, Europskoj uniji više nego ikada potrebno vodstvo kao zajednici vrijednosti, slobode i zajedničke sudbine.

Patrik Schwarcz-Kiefer, mađarski predstavnik u Europskom odboru regija, uz dugotrajan pljesak paneuroljana istaknuo je novi početak svoje zemlje nakon nedavnih parlamentarnih izbora.

„Mađarska se vratila u Europu!” izjavio je, dodajući da je odlučujuća izborna pobjeda Pétera Magyar potvrdila želju mađarskog naroda da njegova zemlja nastavi europskim putem koji je odabrao njezin prvi kršćanski kralj, sveti Stjepan, zajedno sa svojom bavarskom suprugom Gizelom.



Florian Grünberger, zastupnik u parlamentu Gornje Austrije, koji je predstavljao zemaljskog poglavara Thomasa Stelzera, opisao je svoju pokrajinu kao snažno gospodarsko središte i čvorište prekogranične suradnje u Podunavlju, osobito s Bavarskom i Češkom. Pojasnio je da Strategija Europske unije za dunavsku regiju obuhvaća razvojne ciljeve u jedanaest prioriternih područja te da se kroz programe Interreg provodi više od 250 projekata u kojima sudjeluju austrijski partneri.

Zastupnica Europskog parlamenta za Gornju Bavarsku i predsjednica skupine CSU-a u Europskom parlamentu, prof. Angelika Niebler, također je pozdravila rezultate mađarskih izbora. Izrazila je uvjerenje da će oni okončati štetne zastoje kojima je Europska unija bila izložena tijekom posljednjih godina vlade Viktora Orbána. Kao predsjednica Bavarskog gospodarskog savjetodavnog vijeća podsjetila je i na kongres koji je organizirala u Passauu radi jačanja prilika za mala i srednja poduzeća u dunavsko-vltavskoj regiji.

Predsjednik Paneuropske unije Njemačke Bernd Posselt citirao je španjolskog filozofa i paneuropljanina Salvadora de Madariagu, koji je Rajnu i Dunav opisao kao dvije europske „rijeke sudbine”. Na njihovim se obalama oblikovala prva Europa – keltska Europa – a tijekom povijesti odvijala se stalna razmjena između tih dviju velikih riječnih regija. Habsburgovci su, primjerice,

izvorno potjecali iz Alzasa te su preko Švicarske stigli do Beča, odakle su uspostavili nadnacionalnu Dunavsku Monarhiju. Iako se današnje europske prijestolnice Strasbourg, Luxembourg i Bruxelles nalaze u slivu Rajne, prvi poticaji europskom ujedinjenju došli su iz Beča. Ondje je Richard Coudenhove-Kalergi 1922. godine prvi put pozvao na europsko jedinstvo, a prije točno stotinu godina održan je i prvi Paneuropski kongres u povijesti.

Posselt je kritizirao sve izraženiju sklonost Berlina oslanjanju na takozvane „koalicije voljnih” umjesto na demokratski legitimirane institucije Europske unije. Upozorio je da su se nedavni razgovori o budućnosti Ukrajine održavali u Londonu, dok su važne države članice EU-a, poput Poljske i Rumunjske, bile izostavljene. Također je ustvrdio da se Kaja Kallas, visoka predstavnica Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku iz Estonije te jedna od vodećih europskih stručnjakinja za Rusiju, sustavno potiskuje i slabi djelovanjem nacionalnih država.

Sebastian Roloff, predsjednik bavarskog SPD-a i glasnogovornik parlamentarne skupine SPD-a za gospodarsku politiku u njemačkom Bundestagu, podsjetio je da je paneuropski pokret još od osnutka 1922. godine prepoznao da je „Europa odgovor”. Međutim, šira javnost još uvijek ne prepoznaje puni potencijal Europske unije: 450 milijuna građana, jedno od naj-



većih svjetskih gospodarstava i najjaču zajednicu utemeljenu na vladavini prava koja je ikada postojala.

Predsjednik Međunarodne paneuropske unije Pavo Barišić pozvao se na britanskog povjesničara Arnolda Toynbeeja i njegov poznati zaključak da civilizacija napreduje ili opstaje samo u mjeri u kojoj uspješno odgovara na izazove prirode, susjednih civilizacija i dubokih društvenih promjena.

Danas se, istaknuo je Barišić, Europa ponovno suočava s pitanjem vlastitog opstanka, kao i nakon Prvoga svjetskog rata. Kada je osnovan paneuropski pokret, europsko jedinstvo postojalo je samo kao politička vizija. Danas Europska unija ima priliku zauzeti svoje mjesto među vodećim silama novoga multipolarnog svjetskog poretka.

Kako bi to ostvarila, nužno je dodatno razvijati i jačati zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije. Paneuropska unija stoga podupire napore Europske komisije da Europi omogući preuzimanje pune odgovornosti za vlastitu obranu.

Predsjednik Paneuropske unije Ukrajine, međunarodno priznati povjesničar prof. Ihor Zhaloba, govorio je o patnjama i gubicima ukrajinskoga civilnog stanovništva te vojnika na bojišnici, s kojima je i sam tri godine dragovoljno služio. Zaključio je hitnim pozivom Europi da Ukrajini pruži znatnu potporu, osobito tijekom nadolazećih mjeseci.

Dirk H. Voß, predsjednik Paneuropske unije Bavarske i potpredsjednik Međunarodne paneuropske unije, upozorio je da se Europska unija kreće sve nemirnijim vodama. Na istoku je ugrožava rat Rusije protiv Ukrajine, dok se na zapadu suočava s politikom Sjedinjenih Američkih Država, a Kina nastoji gospodarskim pritiscima učiniti velik dio svijeta ovisnim o sebi. Prema njegovu mišljenju, jedini primjeren odgovor jest dosljedno nadilaženje okvira nacionalne države u Europi i dovršetak izgradnje Europske unije kao snažne, suverene i neovisne svjetske sile, sposobne odgovoriti na zahtjeve suvremenog doba.

Tijekom posjeta Airbusu u Manchingu sudionike je primio Matthias Nitsche, direktor prodaje vojnih zrakoplova. Osvrnuo se na zabrinutost izazvanu najavom njemačkog kancelara Friedricha Merza o prekidu projekta FCAS. Objasnio je da projekt ne obuhvaća samo razvoj jednog borbenog zrakoplova, nego integrirani sustav zrakoplovnih platformi s ljudskom posadom i bez nje, čiji će se brojni elementi i dalje moći znatno razvijati.

„Naša je tvrtka europska i francusko-njemačka u samoj svojoj biti i takva će i ostati. Nitko ne bismo sumnjati našu predanost europskom partnerstvu”, poručio je Nitsche.

Na panel-raspravi, koju je moderirao Bernd Wolsky, sudjelovali su Thomas Erndl, glasnogovornik CDU/CSU-a za obrambenu politiku u Odboru za obranu njemačkog Bundestaga; brigadni general u mirovini Gerald Karner iz Glavnog stožera austrijskih oružanih

snaga; Jan Tombiński, veleposlanik Poljske u Njemačkoj; brigadni general Christian Friedl, zapovjednik Inženjerijske škole kopnene vojske u Ingolstadtu; te Carlos Uriarte Sánchez, profesor na Sveučilištu Rey Juan Carlos u Madridu i predsjednik Paneuropske unije Španjolske.





Bosna i Hercegovina na granici Europske unije – međunarodna konferencija u Orašju

Od 19. do 21. lipnja 2026. u Orašju, gradu na granici s Republikom Hrvatskom, održana je međunarodna konferencija pod nazivom „Na granici Europske unije: integracija, povezivanje i razvojne perspektive Bosne i Hercegovine”. Na skupu je sudjelovalo više od 70 sudionika iz sedam europskih zemalja. Konferenciju su organizirali Paneuropska unija Bosne i Hercegovine i Zaklada Ljudsko bratstvo, u partnerstvu s Vladom Županije Posavske, Gradom Orašjem i Zakladom Konrad Adenauer. Središnji događaj konferencije bilo je usvajanje i potpisivanje Deklaracije o europskoj budućnosti Bosne i Hercegovine, kojom se potvrđuje da europske i euroatlantske integracije predstavljaju temeljno strateško opredjeljenje zemlje te ključni okvir za očuvanje mira, stabilnosti i gospodarskog razvoja. Deklaraciju su potpisali predsjednik Paneuropske unije Bosne i Hercegovine, akademik monsijor Franjo Topić, predsjednik Vlade Županije Posavske Đuro Topić i gradonačelnik Orašja Marijan Oršolić. Deklaracija poziva sve političke i društvene aktere u Bosni i Hercegovini da dijalogom i odgovornim djelovanjem jačaju institucije i društvenu koheziju, ističući da proces europskih integracija mora nadilaziti političke podjele. Posebno naglašava važnost prometne, energetske i digitalne povezanosti te prekogranične suradnje kao ključnih preduvjeta održivog razvoja lokalnih zajednica.

Predsjednik Paneuropske unije Bosne i Hercegovine akademik monsijor Franjo Topić, istaknuo je: „Europski put Bosne i Hercegovine nije samo politički proces, nego i civilizacijska opredijeljenost. Europa je zajednica mira, suradnje i zajedničkih vrijednosti, a Bosna i Hercegovina prirodno pripada toj zajednici.” Predsjednik Vlade Županije Posavske Đuro Topić i gradonačelnik Orašja Marijan Oršolić naglasili su važnu ulogu lokalnih zajednica u procesu europskih integracija. Istaknuli su da Posavina i Orašje žele biti primjerci europske otvorenosti i suradnje, stvarajući povoljne uvjete za ostanak mladih u regiji i gospodarski razvoj. Dopredsjednik Paneuropske unije Bosne i Hercegovine,

akademik Mirko Pejanović, ocijenio je da je europska perspektiva temeljni preduvjet dugoročne stabilnosti u razdoblju obilježenom složenim geopolitičkim izazovima.

Predsjednik Međunarodne paneuropske unije Pavo Barišić u svom je obraćanju istaknuo: „Bosna i Hercegovina nije na rubu Europe; ona pripada samom središtu europske povijesti, kulture i civilizacije. Ona je most između srednje Europe, Sredozemlja i jugoistočne Europe. Stoga europska integracija Bosne i Hercegovine nije samo pitanje proširenja Europske unije, nego i dovršetka povijesnog procesa europskog ujedinjenja, pokrenutog kako bi se prevladale podjele koje su obilježile prošlo stoljeće.

Uvjeran sam da će Bosna i Hercegovina, uz potrebne reforme i potporu europskih partnera, ostvariti svoj strateški cilj punopravnog članstva u Europskoj uniji. To neće koristiti samo Bosni i Hercegovini, nego će znatno pridonijeti stabilnosti, sigurnosti i blagostanju cijele Europe.

Političko vodstvo zemlje sada ima zadaću dodatno jačati učinkovite institucije, vladavinu prava i međusobno povjerenje kako bi Bosna i Hercegovina bila potpuno spremna preuzeti odgovornosti koje proizlaze iz članstva. Europi je danas potrebna Bosna i Hercegovina, sa svim bogatstvom svoje raznolikosti, jednako kao što je Bosni i Hercegovini potrebna Europa.

Došlo je vrijeme da se ta europska pripadnost potvrdi ne samo na razini vrijednosti i identiteta nego i punopravnim sudjelovanjem u europskoj političkoj i institucionalnoj zajednici ove ‘zemlje ljudi koji se mire’, kako ju je prikladno opisao Franjo Topić.”

Među sudionicima konferencije bili su ministar pravde Bosne i Hercegovine Davor Bunoza, predstavnik Direkcije za europske integracije Bosne i Hercegovine Darija Ramljak, veleposlanik Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini Ivan Sabolić, predsjednik Skupštine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Damir Bulčević, predsjednik Skupštine Vukovarsko-srijemske županije Dalibor Šandrak i voditeljica Terenskog ureda OESS-a u Brčkom Megan McCullough.

U Parizu međunarodna konferencija o nacionalnom i europskom suverenitetu

U Francuskom Senatu održana je 26. lipnja 2026. međunarodna paneuropska konferencija „Nacionalni suverenitet, europski suverenitet – jedno ili drugo?“, u organizaciji Francuske paneuropske unije.

Konferencija je okupila više od stotinu sudionika iz desetak europskih država, među kojima su bili predstavnici francuskih i europskih institucija, diplomacije, akademske zajednice i paneuropskih organizacija.

Među glavnim govornicima na konferenciji bio je predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije prof. dr. sc. Pavo Barišić, koji je u svom izlaganju upozorio kako se Europa danas suočava s izazovima koji nadilaze mogućnosti pojedinačnih država te zahtijevaju zajedničko europsko djelovanje. „Više nije dovoljno pitati tko odlučuje. Jednako je važno pitati tko je sposoban djelovati“, istaknuo je Barišić, naglasivši kako sigurnosne prijetnje, migracije i klimatske promjene zahtijevaju zajedničke odgovore europskih država.

Govoreći o odnosu nacionalnog i europskog suvereniteta, Barišić je odbacio tezu da se radi o međusobno suprotstavljenim konceptima. „Nacionalni suverenitet i europski suverenitet ne isključuju jedan drugoga – oni se međusobno osnažuju“, poručio je, istaknuvši kako europska integracija ne znači odricanje od nacionalnih identiteta i državnosti, nego njihovo jačanje kroz suradnju. Zaključio je kako dijeljenje suvereniteta nije odricanje od političke autonomije, nego način njezina očuvanja u svijetu sve veće međusobne ovisnosti: „U suvremenom svijetu suverenitet se može dijeliti, a da pritom ne bude

umanjen – štoviše, upravo se tako može dodatno ojačati.“

Uz profesora Barišića, na konferenciji su govorili Alain Terrenoire, počasni predsjednik Francuske i Međunarodne paneuropske unije te bivši zastupnik u Europskom parlamentu, Éric Champion, predsjednik Paneuropske unije Francuske i potpredsjednik Međunarodne paneuropske unije, Jean-François Rapin, predsjednik Odbora za europske poslove Francuskog Senata, kao i brojni ugledni europski stručnjaci iz područja prava, sigurnosti, obrane, energetike i novih tehnologija.

Rasprava je bila posvećena odnosu nacionalnog i europskog suvereniteta, jačanju europske otpornosti te ulozi Europske unije u suočavanju sa sigurnosnim, gospodarskim i geopolitičkim izazovima današnjice, uz zajedničku poruku da Europa svoju snagu može graditi jedino kroz suradnju, očuvanje demokratskih vrijednosti i odgovorno zajedničko djelovanje.

Na konferenciji su iz Hrvatske sudjelovali i akademik Mislav Ježić, počasni predsjednik Hrvatske paneuropske unije i član Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije, Vanja Gavran, glavni tajnik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, Toni Ivkošić, predsjednik Mladeži Hrvatske paneuropske unije, te Karmela Barišić, članica Hrvatske paneuropske unije.

U subotu, 27. lipnja održana je i sjednica Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije, sastanak mladih, a potom i sjednica Proširenog Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije.





Prošireno Predsjedništvo Međunarodne paneuropske unije usvojilo je na sjednici održanoj u Parizu 27. lipnja 2026. godine

PANEUROPSKU REZOLUCIJU

INTEGRACIJA ZEMALJA KANDIDATKINJA U EUROPSKU STRATEŠKU AUTONOMIJU

- Uzimajući u obzir da se Europska unija suočava s dubokim preoblikovanjem svojega geopolitičkog okruženja, obilježenim povratkom rata na europski kontinent, zaoštavanjem odnosa moći, instrumentalizacijom gospodarskih, energetske, tehnoloških i informacijskih ovisnosti te sve većim brojem slučajeva stranog upletanja;
- Uzimajući u obzir da je potrebno očuvati, pojasniti i osnažiti perspektivu pristupanja Europskoj uniji, bez stvaranja međustatusa koji bi mogao postati zamjena za punopravno članstvo za zemlje koje ispunjavaju potrebne kriterije;
- Uzimajući u obzir da zemlje kandidatkinje za članstvo u Europskoj uniji nisu samo države koje bi joj se trebale pridružiti u nekoj kasnijoj fazi, nego su već sada sudionice u očuvanju sigurnosti, stabilnosti i otpornosti europskog kontinenta;
- Uzimajući u obzir da se proširenje više ne može promatrati isključivo kao institucionalni, pravni i gospodarski proces, nego ga je potrebno razumjeti i kao strateški instrument u službi europske sigurnosti, demokratske otpornosti i autonomije Europe;
- Uzimajući u obzir da je Europska politička zajednica pridonijela ponovnom uspostavljanju prostora za politički dijalog na razini cijeloga kontinenta, ali sama po sebi ne predstavlja operativni mehanizam za postupnu integraciju zemalja kandidatkinja u strateške politike Europske unije;
- Uzimajući u obzir, naposljetku, da se europska strateška autonomija ne može promatrati kao projekt namijenjen isključivo sadašnjim državama članicama, nego mora uključivati i zemlje koje dijele europsku političku i sigurnosnu budućnost te budućnost utemeljenu na demokratskim vrijednostima.

PANEUROPA POZIVA NA SLJEDEĆE:

Članak 1. Uspostava strateškog partnerstva sa zemljama kandidatkinjama (zemljama zapadnog Balkana te Ukrajinom i Moldovom) Uspostavu okvira za strateško povezivanje zemalja kandidatkinja za članstvo u Europskoj uniji, odvojenog od Europske političke

zajednice, koji bi im omogućio postupno sudjelovanje u određenim europskim politikama povezanim sa sigurnošću, otpornošću, energetikom, infrastrukturom, industrijom i borbom protiv stranog upletanja.

Članak 2. Očuvanje perspektive pristupanja Taj okvir ni pod kojim okolnostima ne smije predstavljati alternativu pristupanju Europskoj uniji. Naprotiv, mora omogućiti zemljama kandidatkinjama da se brže i konkretnije pripreme za odgovornosti povezane s članstvom u Europskoj uniji.

Članak 3. Uključivanje zemalja kandidatkinja u sigurnosnu i obrambenu politiku zemljama kandidatkinjama koje ispunjavaju potrebne političke uvjete trebalo bi omogućiti uključivanje, u skladu s odgovarajućim modalitetima, u europske inicijative povezane sa sigurnošću kontinenta, vojnom mobilnošću, zaštitom kritične infrastrukture, potporom Ukrajini i civilnom otpornošću.

Članak 4. Uključivanje zemalja kandidatkinja u strategije gospodarske i energetske otpornosti Europska unija mora, zajedno sa zemljama kandidatkinjama, utvrditi zajedničke ranjivosti u područjima energetike, lanaca vrijednosti, prometa, logistike, digitalne povezivosti i strateške opskrbe, kako bi se razvili zajednički projekti usmjereni na smanjenje kritičnih ovisnosti.

Članak 5. Izgradnja europske zajednice demokratske otpornosti Paneuropa poziva na uspostavu zajedničkog mehanizma Europske unije, njezinih država članica i zemalja kandidatkinja radi suzbijanja stranog upletanja, manipulacije informacijama, kibernetičkih napada i pokušaja destabilizacije izbornih procesa.

Članak 6. Uvjetovanje sudjelovanja u ovom partnerstvu poštovanjem vladavine prava Sudjelovanje u ovom strateškom partnerstvu mora biti uvjetovano poštovanjem demokratskih načela, vladavine prava, slobode medija, neovisnosti pravosuđa i postupnim usklađivanjem sa stajalištima Europske unije u području vanjske i sigurnosne politike.

Članak 7. Proširenje kao poluga europske moći Paneuropa potvrđuje da proširenje treba razumjeti ne kao puko proširenje tržišta, nego kao strategiju geopolitičke konsolidacije europskog kontinenta. Strateška autonomija Europske unije bit će vjerodostojna samo ako uključi zemlje koje već pridonose njezinoj sigurnosti, otpornosti i političkoj budućnosti.



Paneuropski mirovni forum u Augsburgu

Povodom Visokog mirovnog festivala u Augsburgu, u četvrtak, 6. kolovoza 2026., u dvorani Augustana održan je prvi međunarodni Paneuropski mirovni forum pod naslovom „Europa kao mirovna sila – pacifizam kao realpolitika”.

Paneuropski mirovni forum organizirala je bavorska regionalna udruga Paneuropske unije Njemačke, pod organizacijskim vodstvom Kathi-Marie Ulrich, glavne tajnice bavorske regionalne udruge Paneuropske unije.

Na međunarodnom skupu na visokoj razini okupili su se brojni članovi i podupiratelji paneuropskog pokreta iz cijele Njemačke, kao i gosti iz nekoliko europskih zemalja. Forum je moderirao dr. Dirk Voß, predsjednik Paneuropske unije Njemačke i potpredsjednik Međunarodne paneuropske unije. Gradonačelnik Augsburga dr. Florian Freund u svom je sadržajnom pozdravnom govoru govorio o povijesti Paneuropske unije u Njemačkoj. Posebno je istaknuo zaslugenjezinaprvo saveznogpredsjednika Paula Löbea.

U pozdravnom obraćanju augsburški biskup,

preuzvišeni dr. Bertram Meier, stavio je kršćansku poruku mira u središte svojeg izlaganja. Osvrnuo se i na posebnu tradiciju Visokog mirovnog festivala nekadašnjega slobodnoga carskog grada Augsburga, koji se obilježava od završetka Tridesetogodišnjeg rata i kojim se čuva spomen na vjerski mir između protestantskih i katoličkih kršćana.

U panel-raspravi koja je uslijedila sudjelovali su predsjednik Međunarodne paneuropske unije prof. dr. Pavo Barišić, predsjednik Paneuropske unije Ukrajine prof. dr. Ihor Zhaloba te Stephan Baier, novinar i urednik za europska i vanjskopolitička pitanja u novinama Die Tagespost.

U središtu rasprave bila su pitanja kako i zašto nastaju ratovi, kakva osobna iskustva s ratom imaju sudionici te kakvu ulogu Europa mora preuzeti kao mirovna sila. Raspravljalo se i o odgovornosti Europe za sigurnost te o tome kako paneuropsku mirovnu politiku iznova promišljati kao političko stajalište u kontekstu aktualnih međunarodnih sukoba.





Europska perspektiva regije

U Podgorici je od 17. do 19. rujna 2026. održana međunarodna konferencija Crnogorske paneuropske unije „Proširenje Europe, ozelenjavanje i jačanje sigurnosti Europe: autonomija, prosperitet i strateška otpornost“.

Konferencija je okupila predstavnike Paneuropske unije, crnogorskih i europskih institucija, diplomatskog zbora i akademske zajednice iz više europskih zemalja. Na konferenciji je istaknuto kako je punopravno članstvo Crne Gore u Europskoj uniji do 2028. godine dostižan cilj te da je nastavak proširenja od strateške važnosti za sigurnost, stabilnost i otpornost Europe. Predsjednik Međunarodne paneuropske unije Pavo Barišić kazao je kako se Crna Gora nalazi na čelu procesa proširenja te da bi njezino članstvo poslalo snažnu poruku i drugim državama kandidatkinjama. Istaknuo je i kako bi Crna Gora mogla imati važnu povezujuću ulogu na Zapadnom Balkanu.

Glavni pregovarač Crne Gore EU Predrag Zenović naglasio je da su reforme i pregovori nužan uvjet članstva te da je Crna Gora trenutno najbliža članstvu među državama kandidatkinjama. Kazao je i kako će u narednim tjednima biti završene pregovaračke pozicije za sva poglavlja.

Na skupu su video porukom obratio zastupnik u Europskom parlamentu Karlo Ressler, a nazočnima se obratila i slovačka veleposlanica u Crnoj Gori Eva Ponomarenkova, koja je istaknula

potporu Slovačke europskom putu Crne Gore.

Predsjednica Crnogorske paneuropske unije Gordana Đurović poručila je da Crna Gora ima jedinstvenu priliku završiti proces pristupanja u planiranom roku.

U raspravi su sudjelovali i predstavnici Paneuropske unije iz drugih država. Polina Vekova, potpredsjednica Paneuropske unije Austrije, Vanja Gavran, glavni tajnik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, Andrej Lepavcov, predsjednik Makedonske Paneuropske unije, Christian Hoferer iz Paneuropske unije Njemačke govorili su o europskim integracijama i perspektivi Zapadnog Balkana.

Gavran je posebno istaknuo hrvatsko iskustvo članstva u EU, naglasivši da je Hrvatska danas u mnogim aspektima drugačija zemlja u odnosu na razdoblje prije ulaska u Uniju te da je članstvo snažno pridonijelo njezinu razvoju. Osvrnuo se i na Albaniju istaknuvši kako se zemlja posljednjih godina vrlo brzo transformira i napreduje. Konferencija je održana u godini kada Crnogorska paneuropska unija obilježava deset godina rada, a Crna Gora dvadeset godina neovisnosti, dok Međunarodna paneuropska unija ove godine obilježava 100 godina od prvog Paneuropskog kongresa održanog u Beču 1926.

Na skupu je sudjelovao i predsjednik Mladeži Hrvatske paneuropske unije Toni Ivkošić.

Obilježeno 100 godina od prvog Paneuropskog kongresa u Beču

Više od 300 sudionika iz cijele Europe okupilo se od 1. do 4. listopada 2026. u Beču na Paneuropskom kongresu kojim se obilježava 100. obljetnica prvoga Paneuropskog kongresa. Prvi kongres održan je u Beču 1926. godine, na inicijativu utemeljitelja Paneuropske unije Richarda Coudenhove-Kalergija.

Kongres pod geslom „Za snažnu Europu“ okupio je paneuroljane i predstavnike europskog političkog, akademskog i društvenog života. Među govornicima bili su predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije Pavo Barišić, počasni predsjednik Paneuropskog pokreta Austrije Karl von Habsburg, gradonačelnik Kijeva Vitalij Kličko, bivša predsjednica Republike Kosovo Vjosa Osmani, predsjednik Općeg vijeća Austrijske narodne banke Johannes Hahn te brojni drugi europski dužnosnici i predstavnici paneuropskih organizacija.

U središtu rasprava bile su budućnost europskog ujedinjenja, sigurnost Europe, zajednička vanjska i sigurnosna politika te daljnje proširenje Europske unije.

Predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije Pavo Barišić istaknuo je da je Paneuropski pokret nositelj ideje da se europski narodi mogu povezati u zajednicu mira, slobode i suradnje. Mir je bio i ostao naše polazište. „Uz mir, sloboda je temeljna vrijednost. Sloboda

traži neovisnost u odlučivanju, dok neovisnost traži sposobnost da ju branimo. Zato danas, na našem jubilarnom Kongresu, raspravljamo o snažnoj Europi. Oni su temelj u obrani slobode i neovisnosti. Potpora Ukrajini i njezinim građanima u njihovoj obrani od agresije stoga je dužnost svih onih koji se zauzimaju za pravedan mir. Ujedno je i zalog za obranu europske sigurnosti i europskih vrijednosti. Paneuropski je odgovor na eroziju međunarodnoga pravnog poretka Europa sposobna samostalno odlučivati, zajednički djelovati i učinkovito štititi svoje vrijednosti. U interesu međunarodne, ali i vlastite sigurnosti, Europska unija treba nastaviti pružati potporu zemljama izloženima agresiji i sigurnosnim prijetnjama. Za Ukrajinu i Moldaviju, kao i za zemlje jugoistočne Europe, potrebno je nastaviti i ubrzati proces europskoga proširenja“, poručio je Barišić.

Počasni predsjednik Paneuropskog pokreta Austrije Karl von Habsburg naglasio je potrebu snažnije europske odgovornosti za vanjsku i sigurnosnu politiku. „U ujedinjenoj Europi možemo postići više nego u pojedinačnim državama članicama. Europska unija stoga mora preuzeti veću odgovornost za vanjsku i sigurnosnu politiku, a politici proširenja potreban je novi poticaj.“

Gradonačelnik Kijeva Vitalij Kličko, koji je sudjelovao



na Kongresu putem videoveze, govorio je o borbi Ukrajine za slobodu, europsku budućnost i demokratske vrijednosti. „Borimo se za svoju viziju i svoju budućnost. Ne želimo postati dio Putinova imperija, nego dio Europske unije i demokratskog svijeta. Svojom borbom štitimo i svakoga od vas, kao i mir u Europi.“

Na obljetničkom kongresu sudjeluju između ostalih, potpredsjednica Međunarodne paneuropske unije Walburga Habsburg Douglas, glavni tajnik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije Vanja Gavran, član Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije i počasni predsjednik Hrvatske paneuropske unije Mislav Ježić, član Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije i predsjednik Paneuropske unije Bosne i Hercegovine Franjo Topić, član Predsjedništva

Međunarodne paneuropske unije i predsjednik Makedonske paneuropske unije Andrej Lepavcov, član Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije i predsjednik Njemačke paneuropske unije Bernd Posselt, članica Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije i predsjednica Paneuropske unije Italije Gianna di Danieli, član Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije Johannes Kijas, član Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije član Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije i predsjednik Paneuropske unije Ukrajine Ihor Zhaloba, predsjednik Paneuropske unije Albanije Genc Pollo, predsjednik Paneuropske unije Španjolske Carlos Uriarte Sanchez, domaćin predsjednik Paneuropskog pokreta Austrije Rainhard Kloucek i mnogi drugi.





Proslava jubileja u Strasbourgu

U Palači Europe u Strasbourgu održan je 8. listopada 2026. skup povodom 100. obljetnice Paneuropskog kongresa u Beču iz 1926. godine.

Skup je okupio predstavnike europskih institucija, političare, diplomate, znanstvenike i predstavnike civilnog društva, koji su raspravljali o povijesnim korijenima europske ideje te izazovima i perspektivama europskog projekta u 21. stoljeću. Na skupu je govorio i Pavo Barišić, predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, koji je istaknuo kako Paneuropska unija nije bila samo među idejnim pretečama nego i među pokretačkim snagama europskog ujedinjenja.

„Europski narodi doista su se i djelotvorno povezali u zajednicu mira, slobode i suradnje. Mir je bio i ostao polazište paneuropske ideje. Sloboda je njezin nosivi stup. No sloboda zahtijeva neovisnost u donošenju odluka, a neovisnost pak zahtijeva sposobnost obrane slobode. Zato danas ne smijemo govoriti samo o snažnoj i ujedinjenoj Europi, nego i o neovisnoj i solidarnoj Europi, o Europi koja može očuvati mir kod kuće i pronositi svoje vrijednosti mira u svijet”, kazao je Barišić. Upozorio je i na brojne izazove s kojima se Europa danas suočava, istaknuvši da povijest pokazuje kako Europa može postati snažnija kada se suoči sa zajedničkim zadaćama. „Ako pronađe snagu za zajedničko djelovanje, Europa može učiniti više od

pukog reagiranja; može oblikovati svoju budućnost i pridonositi miru, ne samo unutar vlastitih granica nego i u cijelome svijetu”, poručio je Barišić.

Skup su organizirali Paneuropska unija Francuske, Udruga prijatelja Vijeća Europe, Paneuropska unija Njemačke i Međunarodna paneuropska unija. Među govornicima su bili Andreas Raab, potpredsjednik Paneuropske unije Njemačke, Éric Champion, predsjednik Paneuropske unije Francuske i potpredsjednik Međunarodne paneuropske unije, te Denis Huber, bivši diplomat i predsjednik Udruge prijatelja Vijeća Europe. Sudionicima se videoporukom obratila i Dubravka Šuica, europska povjerenica, a u programu su sudjelovali i zastupnici u Europskom parlamentu Michael Gahler i Fabienne Keller. U raspravi o povijesnim korijenima europske ideje sudjelovao je i Alain Terrenoire, počasni predsjednik Međunarodne paneuropske unije i Francuske paneuropske unije.

Obilježavanje stote obljetnice Bečkog paneuropskog kongresa, koji je 1926. okupio više od 2000 sudionika iz cijele Europe, pružilo je priliku za osvrt na povijesni razvoj paneuropskog pokreta i njegov doprinos oblikovanju ideje europskog jedinstva, ali i za promišljanje o budućnosti Europe, njezinoj strateškoj neovisnosti, političkoj snazi i ulozi u međunarodnim odnosima.



TRIBINE



Seksualna edukacija kao moralna i odgojna kriza

U organizaciji Instituta za kulturu mišljenja, portala Sapere Aude i Mladeži Hrvatske paneuropske unije u Hrvatskoj paneuropskoj uniji održana je tribina pod nazivom „Seksualna edukacija kao moralna i odgojna kriza“.

Cilj tribine, koja je održana 9. listopada 2025., bio je kritički analizirati idejne temelje progresivnih seksualnorevolucionarnih pokreta, njihove društvene i kulturne posljedice te njihov utjecaj na suvremene obrazovne prakse, s posebnim naglaskom na modele spolnog odgoja u školama.

Govornici su bili: Herman Vukušić, psihijatar; Marina Katinić Pleić, filozofkinja i Luka Goleš Babić, filozof i IT stručnjak.

Tema spolnosti i spolnog odgoja danas reflektira, kako su rekli govornici, širu krizu vrijednosti i normativnih okvira u suvremenom društvu.

Raspravljano je i o kritičkoj procjeni uvođenja spolnog odgoja u zagrebačke škole i potencijalni utjecaj ideoloških koncepata na obrazovne sadržaje.

Tribina je nastojala osvijetliti razloge i posljedice koncepta „sveobuhvatne“ seksualne edukacije i njene primjene u školskim sustavima, ali i pružila platformu za otvoreni dijalog te kritičku refleksiju o idejnim aspektima seksualnog odgoja, pozivajući na dublju promišljenost pri formuliranju obrazovnih politika.



Perspektiva hrvatsko

U organizaciji splitskog ogranka Hrvatske paneuropske unije i Hrvatske udruge Benedikt, u četvrtak, 16. listopada 2025. godine, u Gradskoj knjižnici Marka Marulića - Knjižnici Dalmatina, održana je tribina „Perspektiva hrvatskog jezika u duhu Zakona o hrvatskom jeziku“.

Na početku su okupljene pozdravili prof. dr. sc. Ivan Pavić, predsjednik splitskog ogranka Hrvatske paneuropske unije, i prof. Katarina Žanetić iz Hrvatske udruge Benedikt. U svojim pozdravnim govorima posebno su naglasili kako su tribinu o Zakonu o hrvatskom jeziku zamislili kao mjesto na kojemu bi poslušali meritorne govornike, ali i propitivali, razumjeli i vrednovali jedan od najsustavnijih pokušaja da se hrvatski jezik zakonski zaštiti, njeguje i razvija.

Glavni predavači bili su prof. dr. sc. Marko Tadić, predsjednik Vijeća za hrvatski jezik, prof. dr. sc. Mario Grčević, predsjednik Povjerenstva za izradu Zakona o hrvatskom jeziku, i akademik Mislav Ježić, predsjednik Odbora za normu hrvatskoga standardnog jezika HAZU i član Vijeća za hrvatski jezik.

Prof. dr. sc. Marko Tadić istaknuo je kako je problematično što se u nekim europskim institucijama hrvatski jezik još uvijek ne tretira kao samostalan, nego se svodi pod regionalne oznake poput „hrvatsko-bosansko-srpski“. Naglasio je da je jedan od ciljeva Vijeća za hrvatski jezik sustavno djelovanje prema državnim institucijama kako bi se takva praksa ispravila. Tadić je posebno upozorio na važnost lektoriranja službenih dokumenata, razvoj jezičnih tehnologija te digitalni suverenitet kao temelj suvremenog jezičnog identiteta. „Digitalni suverenitet jednako je važan kao i nacionalni. Hrvatski jezik mora biti prisutan u digitalnim alatima i umjetnoj inteligenciji, kako ne bi bio zamijenjen ili potisnut drugim jezicima,“ naglasio je Tadić.

Prof. dr. sc. Mario Grčević podsjetio je kako je donošenjem Zakona o hrvatskom jeziku Hrvatska stala uz bok državama koje već imaju slične zakone, poput Francuske, baltičkih zemalja, Poljske, Slovenije i Mađarske. Istaknuo

g jezika u duhu Zakona o hrvatskom jeziku



je kako je hrvatski Zakon jedan od najliberalnijih; Zakon o hrvatskom jeziku nema kaznene odredbe. Umjesto sankcija, temelji se na poticanju, edukaciji i savjetodavnoj ulozi. Ako dođe do zlorabe, najprije se upozorava, ne kažnjava. Grčević je naglasio važnost postojanja Vijeća za hrvatski jezik kao institucije kojoj se građani mogu obratiti u pitanjima jezične prakse.

Akademik Mislav Ježić ocijenio je donošenje Zakona o hrvatskom jeziku kao veliki civilizacijski iskorak. Podsjetio je da je Hrvatska donedavno bila jedna od rijetkih europskih država bez zakona koji uređuje status i zaštitu nacionalnog jezika. „Ne možemo kažnjavati ljude zato što su 'nepismeni'. Zakon ne smije biti represivan, nego poticajan. Da je sadržavao sankcije, ne bi prošao u Saboru,” izjavio je Ježić. Ježić je upozorio i na opasnost potpunog prelaska elitnog obrazovanja na engleski jezik, što bi bilo pogubno za hrvatski jezik. „Moramo postati gospodari svoga jezika. Hrvatski mora imati svoje riječi za nove pojave u znanosti i tehnologiji jer ako ih nema, ni samog jezika neće biti.” Tribina je istaknula da Zakon o hrvatskom jeziku nije plod administrativne rutine, nego

rezultat dugogodišnjih rasprava, prijedloga, inicijativa i potreba koje su se javljale među stručnjacima i u javnosti. Govornici su se složili da tekst Zakona ne predstavlja ograničenje, nego poticaj, poticaj da budemo odgovorni, dosljedni i svjesni jezične baštine koju smo naslijedili.





Dayton – 30 godina poslije

Hrvatska paneuropska unija i Internacionalna akademija nauka i umjetnosti u Bosni i Hercegovini održale su 27. studenog 2025. u Zagrebu tribinu pod nazivom „Dayton – 30 godina poslije“.

Na tribini su sudionici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine analizirali dosege, izazove i budućnost Daytonskog mirovnog sporazuma te njegove implikacije za regionalnu stabilnost i europsku perspektivu Bosne i Hercegovine.

Glavni govornici bili su prof. dr. sc. Mate Granić, savjetnik predsjednika Vlade Republike Hrvatske, prof. dr. sc. Kasim Trnka, član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, i prof. dr. sc. Zlatko Kramarić, veleposlanik Republike Hrvatske u Tirani.

Na početku skupa u pozdravnom govoru, predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije prof. dr. sc. Pavo Barišić istaknuo je važnost dijaloga u Bosni i Hercegovini. „Mir nikada nije lako postići, što vidimo i danas u kontekstu Ukrajine i Bliskog istoka. Upravo Daytonski sporazum može poslužiti kao vrijedan primjer kako se mir uspostavlja i održava unatoč nesavršenostima“, kazao je Barišić.

Predsjednik Internacionalne akademije nauka i umjetnosti u BiH prof. dr. sc. Asim Kurjak podsjetio je na osnivanje njihove akademije prije četiri i pol godine,

s ciljem povezivanja politike i znanosti te okupljanja ljudi sličnih uvjerenja. Istaknuo je kako je Dayton poticajan povod za ovakvo okupljanje, izrazivši nadu da se nikada neće ukazati potreba za „novim Daytonom“. Kao izaslanica ministra vanjskih i europskih poslova, sudionicima se obratila prof. dr. sc. Vanda Babić Galić, koja je poručila: „Republika Hrvatska, kao najmlađa članica Europske unije, ostaje čvrsto posvećena europskoj perspektivi cijele jugoistočne Europe. U tom okviru, hrvatska diplomacija predvođena ministrom Grlićem Radmanom aktivno radi na jačanju stabilnosti susjedstva, podršci reformama, te zaštiti ravnopravnosti i legitimnog političkog predstavljanja hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini.“

Izaslanik potpredsjednika Vlade i Ministarstva branitelja Darko Nekić podsjetio je na važnost Washingtonskog sporazuma kao ključnog preduvjeta koji je omogućio postizanje Daytonu.

Zastupnica u Hrvatskom saboru Zdravka Bušić, koja je bila izaslanica predsjednika Hrvatskog sabora, naglasila je da se svake godine u studenome s posebnim poštovanjem prisjećamo mirovnog sporazuma koji je zaustavio rat. Istaknula je obvezu Hrvatske, kao potpisnice, da vodi računa o

poštivanju njegovih odredbi, osobito u kontekstu očuvanja konstitutivnosti triju naroda. Kritizirala je nametnute ustavne izmjene početkom 2000-ih koje su dovele do pogoršanja odnosa Bošnjaka i Hrvata te naglasila važnost euroatlantske perspektive kao pokretača ključnih reformi. „Mir nije samo prestanak rata nego i trajni rad na povjerenju“, zaključila je.

Bivši ministar vanjskih poslova Mate Granić podsjetio je na politički kontekst 1991. godine i državničke poteze predsjednika Franje Tuđmana, kao i na složene pregovore koji su prethodili Washingtonskom, a potom i Daytonskom sporazumu. Naglasio je da je bitno sačuvati duh ovog sporazuma te da je neprihvatljivo da jedan narod drugome bira predstavnike, a da su pokušaji preglasavanja i separatizam put prema destabilizaciji.

Ustavni stručnjak Kasim Trnka istaknuo je da je, unatoč manama, Dayton jedan od najuspješnije vođenih američkih mirovnih sporazuma. Pojasnio je da je u procesu stvaranja ustava BiH puno truda uloženo u postizanje etničke ravnoteže i demokratskih standarda, ali i upozorio na izazove koje donosi koncept konstitutivnosti, vidljive i kroz presude poput Sejdić-Finci. Ocijenio je da bi otvaranje pregovora s EU bilo značajnije za BiH nego samo članstvo te da istodobno treba osigurati ravnopravnost konstitutivnih naroda i prava ostalih građana.

Veleposlanik Zlatko Kramarić naglasio je međusobnu upućenost Hrvata i Bošnjaka u Bosni i Hercegovini te istaknuo kako je uspostavljeni mir dragocjen i neprocjenjiv. Pozvao je Europsku uniju na snažniji angažman prema Bosni i Hercegovini, iznad uskih nacionalnih interesa.

Nakon izlaganja razvila se zanimljiva rasprava u kojoj su mnogi kazali kako je za Bosnu i Hercegovinu važno graditi povjerenje, kojega danas nema u dovoljnoj mjeri, a koji je preduvjet svakog dijaloga i izgradnje funkcionalne države. Tribinu je vodila Petra Jozipović, članica Predsjedništva Hrvatske paneuropske unije.



Međunarodna paneuropska unija i aktualni svjetski izazovi

„Europa može opstati samo ako se osloni na vlastitu snagu, razbor i jedinstvo“, kazao je prof. dr. sc. Pavo Barišić, predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, na tribini „Međunarodna paneuropska unija i aktualni svjetski izazovi“.

„Europa se više ne može oslanjati na američku zaštitu u mjeri u kojoj je to nekada činila. Mora graditi vlastiti put, jačati stratešku autonomiju i stvarati kapacitete neovisne o vanjskim političkim promjenama“, rekao je Barišić. Citirao je zanimljivu izjavu osnivača i prvog predsjednika Paneuropske unije Richarda Coudenhove-Kalergija iz 1923. godine koja je i danas itekako aktualna: „Europa je gotovo izgubila svoje samopouzdanje, pa očekuje pomoć izvana: jedni od Rusije, drugi od Amerike. Oba su ta nadanja za Europu smrtna pogibelj. Europu neće spasiti ni Istok ni Zapad: Rusija je želi osvojiti, Amerika kupiti. Glavnim ciljem europske politike ima biti sprječavanje ruske invazije. Za njezino sprječavanje postoji samo jedno sredstvo: okupiti Europu.“

Tribinu su organizirali u Zagrebu 18. prosinca 2025. Hrvatska paneuropska unija i Hrvatski diplomatski klub, a moderirao je akademik Emilio Marin, predsjednik Hrvatskog diplomatskog kluba.

Pozdravne riječi nazočnima uputili su: saborska zastupnica Zdravka Bušić, kao izaslanica predsjednika

Hrvatskoga sabora Gordana Jandrokovića, te diplomat i glavni tajnik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije Vanja Gavran u svojstvu izaslanika ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana.

Među uzvanicima bili su također dr. sc. Elma Kovačević-Bajtal, veleposlanica Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj, akademik Mislav Ježić, počasni predsjednik Hrvatske paneuropske unije i drugi.

Na skupu su se okupili brojni članovi Hrvatskog diplomatskog kluba i Hrvatske paneuropske unije kao i drugi podupiratelji proeuropske ideje. Istaknuto je kako suradnja Hrvatske paneuropske unije i Hrvatskog diplomatskog kluba povezuje iskustvo hrvatske državotvorne diplomacije s europskom vizijom budućnosti te pridonosi promišljanju suvremenih vanjskopolitičkih i sigurnosnih izazova.

U glazbenom dijelu programa nastupili su sopranistica Arijana Gigliani Philipp, bas Jakov Kalajžić te Mario Igrec na gitari, izvevši nekoliko hrvatskih i internacionalnih božićnih pjesama.

Tribina i predbožićno druženje tradicionalno se organiziraju u Hrvatskoj paneuropskoj uniji, a ovo je treći put zaredom da se organiziraju u suradnji s Hrvatskim diplomatskim klubom.





Jedinstvo Zapada ključno za pravedan mir u Ukrajini

U Zagrebu je u četvrtak, 19. veljače 2026., u prostoru Hrvatske paneuropske unije održana tribina pod nazivom „Mir u Ukrajini i obrana Europe“.

Skup koji su organizirali Hrvatska paneuropska unija, Hrvatski diplomatski klub i Institut za istraživanje hibridnih sukoba okupio je brojne predstavnike diplomatske zajednice, akademske javnosti, državnih institucija i političkog života, potvrdivši snažnu i kontinuiranu potporu Republike Hrvatske Ukrajini te očuvanju europske sigurnosti i zajedničkih vrijednosti.

Predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije prof. dr. sc. Pavo Barišić istaknuo je kako Paneuropska unija sustavno organizira tribine i rasprave posvećene Ukrajini, naglasivši pritom važnost partnerske suradnje s Hrvatskim diplomatskim klubom u promicanju dijaloga o miru, sigurnosti i europskoj solidarnosti.

U ime Hrvatskog diplomatskog kluba Mišo Munivrana naglasio je da Ukrajina tijekom protekle četiri godine prolazi kroz sve dimenzije suvremenog ratovanja, uključujući vojnu, informacijsku i društvenu komponentu, izrazivši snažnu potporu postizanju pravednog i održivog mira, zaključivši svoje izlaganje simboličnim pozdravom „Slava Ukrajini“.

Saborski zastupnik Marko Pavić obratio se sudionicima kao izaslanik predsjednika Hrvatskoga sabora Gordana Jandrokovića, istaknuvši duboko suosjećanje hrvatskoga naroda s ukrajinskim narodom. Naglasio je kako se danas Europa brani u Kijevu i diljem Ukrajine te da hrvatsko iskustvo iz Domovinskog rata može biti dragocjen doprinos ukrajinskim naporima. Hrvatska, poručio je, iz zemlje koja je nekoć trebala pomoć danas prerasta u zemlju koja pomoć pruža, uz jasnu potporu pravednom i trajnom miru.

Veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Vasyl Kyrylych podsjetio je kako Ukrajina upravo 19. veljače obilježava Dan državnog grba, čiji povijesni korijeni sežu u 11. stoljeće. „Cilj ruske agresije nije se promijenio, riječ je o pokušaju uništenja Ukrajine, koja danas stoji kao čuvar europske sigurnosti. Pravedan i trajan mir moguć je samo uz čvrsta sigurnosna jamstva, obnovu zemlje i jasan međunarodni pritisak na

Rusiju. Zato je ključno da Zapad ostane jedinstven i solidaran u potpori Ukrajini“, poručio je veleposlanik.

Prorektor Sveučilišta obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman“, izv. prof. dr. Gordan Akrap, upozorio je na opasnosti destabilizacije kroz informacijsko i hibridno djelovanje, istaknuvši kako suvremeni sukobi nadilaze klasične vojne okvire. „Već se neko vrijeme nameće pitanje raspisivanja predsjedničkih izbora u Ukrajini, no takav bi proces u ratnim okolnostima nosio ozbiljne rizike. Rusija zasigurno ne bi pasivno promatrala izbore, već bi ih nastojala iskoristiti za produbljivanje podjela i polarizaciju ukrajinskog društva, čime bi se oslabila obrambena sposobnost države u trenutku kada je jedinstvo presudno. Demokracija je u takvim okolnostima osobito krhka, a dodatni izazov predstavlja činjenica da Europa još uvijek nema punu sposobnost zaštite vlastitog digitalnog suvereniteta. Iako se Ukrajina u posljednje vrijeme stabilizirala, europski prostor suočen je s intenzivnim širenjem dezinformacija i neistina koje dodatno otežavaju sigurnosnu situaciju“, kazao je između ostaloga Akrap.

Izv. prof. dr. Hrvoje Cvijanović s Fakulteta političkih znanosti naglasio je da se suvremeni ratovi ne vode isključivo na bojišnici, nego i u prostoru informacija, dezinformacija i psihološkog djelovanja te da se Rusija pokazala vrlo vještom, dok Zapad na takav oblik hibridnog djelovanja nije bio dovoljno spreman. Iskustva s terena pokazuju da su motivacija i otpor ukrajinskih vojnika egzistencijalni, obrana vlastite države i slobode preduvjet su pravednog i održivog mira. „Rat ujedno ima snažnu psihološku dimenziju: cilj je stvoriti kaos u komunikacijskom prostoru i oslabiti spremnost demokratskih društava da izdrže cijenu sukoba. Upravo zato borba za demokratsku Ukrajinu i ljudska prava nadilazi vojnu razinu“, poručio je Cvijanović.

Tribinu je moderirala članica Predsjedništva Hrvatske paneuropske unije Petra Jožipović, a skup je zaključen jasnom porukom o nužnosti europske solidarnosti, snažne i dugoročne potpore Ukrajini te zajedničkog djelovanja u obrani mira, slobode i demokracije na europskom kontinentu.



Europa u promijenjenom globalnom poretku

Na konferenciji „Foreign and Security Policy Perspectives of Croatia up to 2030“, održanoj 8. travnja 2026. u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova u Zagrebu, raspravljalo se o položaju Hrvatske u promijenjenom globalnom poretku i europskoj sigurnosti do 2030. godine.

Konferenciju su organizirali Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske i Zaklada Konrad Adenauer - Ured za Hrvatsku i Sloveniju. U pozdravnim govorima sudionicima su se obratili ministar vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordan Grlić Radman te direktor Ureda Zaklade Konrad Adenauer za Hrvatsku i Sloveniju dr. Norbert Eschborn.

U sklopu panela „Europe in a Transforming Global Order: Consensus as Strategic Power“ govorio je i predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije prof. dr. sc. Pavo Barišić, istaknuvši važnost europske povezanosti, dijaloga i konsenzusa kao temelja dugoročne demokratske otpornosti i sigurnosne suradnje. Naglasio je da Europa mora održati ravnotežu između jedinstva u ključnim pitanjima i slobode u onima gdje postoje razlike, pri čemu zajedničke vrijednosti, uključujući kršćanske, djeluju kao „vezivno tkivo“ europskih društava. Istodobno je upozorio

da razlike među državama članicama otežavaju postizanje konsenzusa te da ideološke podjele mogu ugroziti europsko jedinstvo ako prerastu u političke sukobe. Govoreći o donošenju odluka, istaknuo je da je konsenzus važan, ali da pretjerano oslanjanje na jednoglasnost može dovesti do paralize Europske unije. Zaključno je naglasio potrebu jačanja sposobnosti EU za djelovanje, osobito u području vanjske i sigurnosne politike, kako bi Europa ostala relevantan i stabilan globalni akter.

Među sudionicima bili su i državni tajnik Frano Matušić, prof. dr. sc. Gordan Akrap, zastupnik u njemačkom Bundestagu Klaus-Peter Willsch, kao i dr. sc. Mate Granić, savjetnik predsjednika Vlade Republike Hrvatske i bivši ministar vanjskih poslova, te dr. sc. Tomislav Lendić, glavni ravnatelj za političke poslove u MVEP-u.

Konferenciju je zaključio Florian Feyerabend, zamjenik voditelja Odjela za Europu i Sjevernu Ameriku Zaklade Konrad Adenauer.

Skup je potvrdio ulogu Hrvatske kao pouzdanog partnera unutar Europske unije i NATO-a te njezin sve izraženiji doprinos regionalnoj stabilnosti i europskoj sigurnosti.

Sjećanja na Ivana Pavla II., njegovo mirotvorstvo i diplomaciju

U organizaciji Hrvatskoga diplomatskog kluba, Hrvatske paneuropske unije i Diplomatske akademije, 23. travnja 2026. u Zagrebu je održana tribina „Sjećanja na Ivana Pavla II., njegovo mirotvorstvo i diplomaciju“.

Okupljene je uvodno pozdravio prof. dr. sc. Pavo Barišić, predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, istaknuvši trajnu aktualnost mirotvornoga poslanja i diplomatskoga djelovanja pape Ivana Pavla II. Naglasio je kako njegova zauzetost za slobodu, dijalog i pomirenje ostaje trajno nadahnuće u promišljanju međunarodnih odnosa, osobito u vremenu obilježenom novim globalnim napetostima i sigurnosnim izazovima.

U ime Diplomatske akademije nazočne je pozdravila i prof. Dorotea Milas, a tribini su prisustvovali brojni uzvanici, članovi i prijatelji organizatora te polaznici Diplomatske akademije.

Poseban pozdrav uputila je i izv. prof. dr. sc. Vesna Bedeković, izaslanica predsjednika Hrvatskoga sabora, istaknuvši kako je osobita čast sudjelovati na tribini posvećenoj liku i djelu Ivana Pavla II. U svom je obraćanju naglasila da je riječ o velikom prijatelju hrvatskoga naroda i Hrvatske, čovjeku iznimne karizme i duhovne snage, koji je svojom toplinom i blizinom ostavio dubok trag u srcima mnogih vjernika i naroda. Podsjetila je pritom i na širinu njegova pontifikata, obilježenoga brojnim apostolskim putovanjima, susretima s narodima i državicima te posebnim pastoralnim pohodima Hrvatskoj.

Središnje izlaganje održao je prof. emeritus Emilio Marin, bivši veleposlanik Republike Hrvatske pri Svetoj Stolicu od 2004. do 2011. godine i član Papinskoga odbora za povijesne znanosti. Predstavljajući predavača, prof. Barišić podsjetio je na njegov bogat znanstveni, kulturni i diplomatski opus te na izniman doprinos hrvatskoj znanosti, međunarodnoj kulturnoj suradnji i hrvatskoj diplomaciji. Kao ugledni znanstvenik i diplomat, prof.

Marin svojim je predavanjem pružio i stručno i osobno utemeljeno viđenje pontifikata Ivana Pavla II. te njegova značenja za Europu i suvremeni svijet.

U svom je izlaganju prof. Marin podsjetio na iznimnu povijesnu ulogu pape Ivana Pavla II., posebno istaknuvši njegov doprinos rušenju ideoloških i političkih podjela u Europi, kao i njegovo trajno zalaganje za mir, dijalog i pomirenje među narodima. Naglasio je da je iskustvo života pod totalitarnim sustavom duboko oblikovalo osjetljivost Ivana Pavla II. za slobodu mišljenja, dostojanstvo ljudske osobe i pravo naroda na slobodu. U tom je smislu istaknuo da Ivan Pavao II. nije bio samo duhovni vođa Katoličke Crkve, nego i snažan moralni autoritet koji je bitno pridonio nadilaženju podjela hladnoratovskoga doba i promjenama koje su obilježile kraj 20. stoljeća.

Prof. Marin posebno je izdvojio dvije velike ideje pontifikata Ivana Pavla II. Prva je ideja pravednoga sjećanja, odnosno potreba da pojedinci i narodi preispitaju vlastita povijesna iskustva, oslobode ih tereta nepravdanih naslaga te ih pročiste u službi istine i pomirenja. Druga se odnosi na njegovu duboku viziju Europe kao zajednice koja mora disati „s dva plućna krila“, istočnim i zapadnim, pri čemu je Papa trajno nastojao obnoviti duhovno i kulturno jedinstvo europskoga kontinenta.

U izlaganju je također istaknuta posebna povezanost Ivana Pavla II. s hrvatskim narodom i Hrvatskom. Podsjećajući na njegovu blizinu Hrvatskoj u prijelomnim povijesnim trenucima, prof. Marin naglasio je kako je papa razumio hrvatsku težnju za slobodom i samostalnošću te kako je njegova potpora ostavila dubok trag u hrvatskoj kolektivnoj memoriji. U tom je kontekstu dodatno osvijetljen i širi diplomatski značaj njegove službe, koja je dosljedno povezivala duhovni autoritet, obranu mira i zauzimanje za dostojanstvo svakoga naroda.



U Splitu održana tribina o pjesniku Josipu Pupačiću

Povodom 55. godišnjice smrti velikoga hrvatskoga pjesnika Josipa Pupačića organizirana je 25. svibnja 2026. u prostorijama Matice hrvatske u Splitu tribina „Kad more govori“.

Na tribini posvećenoj liku i djelu ovoga književnoga klasika sudjelovali su dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek, Marija Barić Đurđević, mag. educ. phil. et lat., kao i prof. dr. sc. Goran Sučić te dr. sc. Ilija Protuđer, a tribinom je moderirao prof. dr. sc. Ivan Pavić, predsjednik splitskoga ogranka Hrvatske paneuropske unije koja je, uz Maticu hrvatsku i Hrvatsku udrugu „Benedikt“ jedan od organizatora ove tribine.

Nakon uvodne riječi prof. Pavića i predstavnika HU „Benedikt“ Radoslava Zaradića, najprije se dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek, predsjednica DHK-a, osvrnula na Pupačićev život. Naglasila je pjesnikovu duboku emocionalnu povezanost s rodnim zavičajem, njegovom prirodom i događajima koji su obilježili njegov život. Najvažniji i najpotresniji događaj jest smrt njegova tri brata. Zaokupljenost svojom kobnom sudbinom, koja ga je naposljetku ipak zadesila u tragičnoj smrti, ispremiješana je s arkadijskim doživljajem zavičajnoga pejzaža, u kojem se idiličnost isprepliće s realnošću. Emocionalnost, liričnost i introspektivnost očituje su Pupačićevim opisima prirode. Takve teme protivile su službenoj državnoj politici socrealizma, prema kojoj se tada morala slaviti samo revolucija, rad i sl. Upravo je Pupačić, kao urednik glasovitoga časopisa „Krugovi“, bio jedan od književnika koji su prekinuli sa socrea-

lizmom i doveli do „druge moderne“, odnosno unijeli su u hrvatsku književnost zapadnoeuropske teme i koncepcije. Dr. Mihanović-Salopek istaknula je da Pupačiću treba posvetiti više pozornosti te da bi njegovu spomen-sobu u Slimenu trebalo više približiti javnosti. Potom je prof. Protuđer vrlo izražajno recitirao Pupačićevu pjesmu „Tri moja brata“.

Marija Barić Đurđević naglasila je da je Pupačić, pišući o moru, isticao da je Hrvatska sredozemna zemlja, a ne balkanska, kako nas mnogi stranci i dalje pogrešno percipiraju. Naglasila je važnost prevođenja Pupačićevih pjesama na strane jezike kako bi se hrvatska kultura u inozemstvu mogla sagledati u pravom svjetlu. Ne manje važna činjenica jest da je Pupačić jedan od potpisnika Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnoga jezika kojom se željelo sačuvati hrvatsku jezičnu, a time i nacionalnu samosvojnost. Takav čin, u Pupačićevo doba, tražio je puno hrabrosti, jer je mogao biti uhićen, što svjedoči o njegovu karakteru.

Znanstvenik, skladatelj i slikar Goran Sučić, dobitnik mnogobrojnih nagrada za svoja postignuća, objasnio je publici, koja je ispunila cijelu dvoranu Matice hrvatske, kako je došao do ideje da uglazbi neke od Pupačićevih pjesama, nakon čega je publika poslušala njegovu skladbu prema Pupačićevoj pjesmi „Molitva za zemlju“, u zborskoj i solo inačici. Dakako, publika je velikim pljeskom popratila ovu skladbu, što dokazuje da hrvatska književnost nudi mnoštvo nadahnuća za novo umjetničko stvaralaštvo.





Europske integracije jugoistočne Europe tema tribine u Osijeku

U organizaciji osječkog ogranka Hrvatske paneuropske unije u Osijeku je u Klubu knjižare Nova 27. svibnja 2026. održana tribina „Proširenje EU-a i europska perspektiva jugoistočne Europe“.

Uvodničari su bili prof. dr. Zlatko Kramarić, veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Albaniji i dr. sc. Josip Vrbošić, bivši veleposlanik Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini, a voditelj je bio Vanja Gavran, glavni tajnik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije.

Na samom početku okupljenima se obratio doc. dr. sc. Pavao Nuić, predsjednik osječkog ogranka Hrvatske paneuropske unije, izrazivši zadovoljstvo što se o ovoj važnoj i aktualnoj temi raspravlja upravo u Osijeku. Posebno je istaknuo vrijednost sudjelovanja govornika s bogatim političkim i diplomatskim iskustvom, čije znanje i perspektiva daju dodatnu težinu ovoj tribini.

Gavran je u uvodu objasnio zašto je tema ove tribine važna za Paneuropsku uniju. „Paneuropski pokret nastao je 1922. godine, neposredno nakon Prvog svjetskog rata, iz ideje da Europa trajni mir i političku snagu može ostvariti jedino kroz zajedništvo europskih naroda i država. Grof Richard Coudenhove-Kalergi, utemeljitelj paneuropskog pokreta, smatrao je da Europa može biti cjelovita samo ako su sve njezine države dio iste europske obitelji, odnosno onoga što danas predstavlja Europska unija. Upravo zato pitanje proširenja Europske unije, osobito na države jugoistočne

Europe koje su još uvijek u procesu pristupanja, za nas ima posebno značenje. Neke od tih država značajno su napredovale, dok druge još traže svoj put, no važno je razumjeti dinamiku tog procesa i europsku perspektivu cijele regije“, istaknuo je Gavran.

Kramarić, koji je dugi niz godina obnašao dužnost gradonačelnika Osijeka, na početku svojega izlaganja prisjetio se i dugogodišnjeg predsjednika Međunarodne paneuropske unije dr. Otta von Habsburga, koji je tijekom Domovinskog rata često posjećivao Osijek. „U razgovorima s njim spoznao sam što zapravo predstavlja Europa. Europa je najljepši kontinent za život, prostor na kojem su nastale neke od najuzvišenijih misli o ljubavi, prijateljstvu i solidarnosti. Europski duh iznimno je snažan i, koliko god nam se ponekad činilo da prolazi kroz krize, uvjeren sam da će opstati“, istaknuo je Kramarić.

Nadovezujući se na izlaganje Zlatka Kramarića, Gavran je istaknuo kako je Otto von Habsburg upravo na inicijativu Paneuropske unije Bosne i Hercegovine 2008. godine proglašen počasnim građaninom Sarajeva, što svjedoči o snažnoj povezanosti paneuropske ideje s prostorom jugoistočne Europe.

Vrbošić je u svom uvodnom izlaganju iz pravnog aspekta detaljno pojasnio način funkcioniranja procesa pristupanja država Europskoj uniji. Posebno se osvrnuo i na sam pojam jugoistočne Europe kao prikladnije političke odrednice od pojma Balkan, koji za mnoge

države nosi pejorativne konotacije. Istaknuo je kako je kroz povijest, osobito u političkom diskursu velikih sila, nastao i pojam „balkanizacije“, kojim se Balkan stereotipno prikazuje kao svojevrsno „stanje duha“ obilježeno podjelama i nestabilnošću. Naglasio je također da je pojam jugoistočna Europa uveden na sjednici Europskog vijeća u Beču 1998. godine te da obuhvaća države bivše Jugoslavije i Albaniju.

U kratkim crtama pojasnio je i temeljne ugovore na kojima počiva Europska unija, kao i ključne koristi koje državama donosi proces pristupanja i članstvo u Uniji. Svoja je stajališta potkrijepio i konkretnim gospodarskim pokazateljima. „Češka je od ulaska u Europsku uniju 2004. godine svoj BDP podigla s 45 posto prosjeka Europske unije na 74 posto 2024. godine. Litva je u istom razdoblju napredovala s 26 na 68 posto europskog prosjeka, dok je Hrvatska od pristupanja Europskoj uniji 2013. godine povećala BDP po stanovniku s 10.590 eura na gotovo 22.000 eura, što danas iznosi oko 77 posto prosjeka Europske unije“, istaknuo je Vrbošić.

Govoreći o proširenju Europske unije, Vrbošić se osvrnuo i na širi kontekst današnjih geopolitičkih odnosa, istaknuvši kako prostor jugoistočne Europe nije u fokusu samo Europske unije, nego i drugih globalnih aktera poput Turske, Rusije, Kine, ali i Ujedinjenih Arapskih Emirata. Posebno je naglasio kako Srbija pritom predstavlja ključnog gospodarskog partnera Ujedinjenim Arapskim Emiratima u ovom dijelu Europe. „Ulazak šest država jugoistočne Europe u Europsku uniju bio bi važan iskorak i za same države kandidatkinje i za Europsku uniju. No ponekad se postavlja pitanje koliko je taj proces uistinu realan i koliko su te zemlje spremne ispuniti zahtjeve koje članstvo nosi. Europska unija počiva na jasno definiranim standardima – od zaštite ljudskih prava i borbe protiv korupcije do slobode medija, slobodnih izbora i neovisnih institucija. Ključno je pitanje u kojoj su mjeri države koje žele postati dio

Europske unije doista spremne prihvatiti i provoditi te standarde“, istaknuo je Vrbošić.

Budući da je u Bosni i Hercegovini bio veleposlanik od 2001. do 2009. posebno se osvrnuo na europsku perspektivu ove države. Posjedio je što je Bosna i Hercegovina do sada uradila, ali nažalost danas se vidi zasto. „Bosna i Hercegovina dobila je status zemlje kandidata 2022., a 2024. Europsko vijeće donijelo je odluku o otvaranju pregovora, ali nažalost pregovori nisu počeli jer BiH nije uspjela imenovati glavnog pregovarača. Bojim se zato da su ti pregovori na dugom štapu.“

Vrbošić se osvrnuo i na političke odnose u Bosni i Hercegovini, posebno na pitanje izbora hrvatskog člana Predsjedništva BiH. Podsjetio je kako u četiri izborna ciklusa Hrvati nisu izabrali svog predstavnika u Predsjedništvo, već je on izabran dominantno glasovima Bošnjaka, kojih je znatno više u Federaciji Bosne i Hercegovine. „Na jesen Bosnu i Hercegovinu ponovno očekuju izbori. Željko Komšić, koji je do sada na takav način biran u Predsjedništvo BiH, sad se ne može kandidirati, ali već ima svog političkog nasljednika, odnosno kandidata. S druge strane, hrvatske stranke imaju dva kandidata. Smatram da bi bilo bolje da su hrvatske političke stranke nastupile s jednim kandidatom jer bi se u slučaju eventualnog poraza još jasnije pokazalo međunarodnoj zajednici kako je načelo konstitutivnosti naroda, koje predstavlja jedan od temelja Bosne i Hercegovine, u praksi postalo tek politička floskula“, kazao je Vrbošić zaključivši kako u Bosni i Hercegovini treba više međusobnog razumijevanja te da se nađe zajednički interes svih naroda.

Nadovezujući se na izlaganje o Bosni i Hercegovini, Gavran je podsjetio kako je na jednom paneuropskom skupu u Sarajevu još 2006. godine među zaključcima istaknuta ideja da Bosna i Hercegovina postane članica





Europske unije 2014. godine, simbolično, stotinu godina nakon početka Prvog svjetskog rata koji je započeo atentatom u Sarajevu. „Ta je ideja tada predstavljala izraz optimizma i vjere u europsku budućnost Bosne i Hercegovine. Međutim, danas smo svjedoci da je europski put BiH u zastoju, opterećen brojnim političkim i institucionalnim izazovima“, istaknuo je Gavran.

Kramarić je dodao kako se „slučaj Komšić“ može promatrati i kroz druge primjere političke prakse u Bosni i Hercegovini. Prisjetio se vremena kada je obnašao dužnost generalnog konzula Republike Hrvatske u Banjoj Luci te naveo primjer zapošljavanja temeljenog na načelu reciprociteta i nacionalne zastupljenosti prema popisu stanovništva iz 1991. godine. „Tada je gradska vlast trebala zaposliti dvanaest Hrvata temeljem načela reciprociteta. Međutim, na kraju su posao dobili Srbi koji su se izjasnili kao Hrvati. Slična je situacija bila i u Vijeću naroda Republike Srpske dok sam bio na dužnosti u Banjoj Luci – od sedam predstavnika koji su formalno predstavljali Hrvate, samo su dvojica doista bili Hrvati“, kazao je Kramarić.

Potom se osvrnuo i na europski put Albanije, za koju se sve češće ističe kako bi mogla postati članicom Europske unije do 2030. godine. „Više od 95 posto građana Albanije podržava članstvo u Europskoj uniji. U Albaniji praktički nema izraženog euroskepticizma, nema snažnih proruskih političkih opcija niti identitetskih podjela kakve, primjerice, postoje u Crnoj Gori. Upravo su to važne prednosti Albanije u procesu europskih integracija“, istaknuo je Kramarić, ali je istodobno upozorio i na izazove u ispunjavanju europskih standarda, osobito kada je riječ o borbi protiv korupcije, jačanju pravne države i funkcioniranju institucija. „Albanija i Crna Gora već su članice NATO-a, što dodatno potvrđuje njihovu geopolitičku važnost u aktualnim međunarodnim odnosima. Upravo zbog toga ove se dvije države danas

smatraju i najbližima članstvu u Europskoj uniji među zemljama jugoistočne Europe“, rekao je veleposlanik.

U nastavku tribine otvoreno je i pitanje postoji li danas dovoljno snažan europski duh u Srbiji. Kramarić je kazao kako s velikim zanimanjem prati politička zbivanja u Srbiji, ali da pritom ne vidi značajniju razliku između dijela političke vlasti i oporbe. Dodao je kako Europska unija prema Srbiji često pokazuje određenu razinu tolerancije jer je strateški nastoji udaljiti od ruskog utjecaja. „Pogledajte studentske prosvjede u Srbiji. Studenti su objavili memorandum u kojem navode da su Kosovo i Metohija sastavni dio Srbije. Dakle, ne vidim tu bitan iskorak ni promjenu političke paradigme. A kada se prisjetimo nekih memoranduma iz prošlosti i posljedica koje su proizveli, jasno je zašto takve poruke izazivaju posebnu pozornost“, istaknuo je Kramarić.

Kramarić se osvrnuo i na europski put Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Kosova. „Crna Gora je na svom europskom putu napravila značajan iskorak, ali ostaje pitanje koliko je spremna dosljedno primjenjivati europske standarde. Istodobno, s Hrvatskom ima i nekoliko otvorenih pitanja koja će trebati riješiti. Situacija u Sjevernoj Makedoniji u mnogočemu je razočaravajuća. Ta je država, kako bi deblokirala svoj europski put, čak promijenila i ime, no danas se ponovno suočava s blokadama, ovoga puta od strane Bugarske. Ipak, odgovornost nije samo na drugim državama jer bi i same vlasti u Skopju trebale pokazati više političke odlučnosti i spremnosti za provođenje potrebnih reformi“, zaključio je Kramarić.

Govoreći o Kosovu, naglasio je kako je situacija ondje dodatno specifična i složena jer pet država članica Europske unije još uvijek nije priznalo njegovu neovisnost, što cijeli proces europskih integracija čini znatno težim i politički osjetljivijim.



Proširenje EU – očekivanja, stvarnost, iluzije

U organizaciji Hrvatske paneuropske unije i Hrvatskog diplomatskog kluba održana je 28. svibnja 2026. u Zagrebu tribina pod nazivom „Proširenje EU – očekivanja, stvarnost, iluzije“.

Sudionici tribine bili su prof. dr. sc. Vanda Babić Galić, posebna savjetnica ministra vanjskih i europskih poslova, prof. dr. sc. Zlatko Kramarić, veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Albaniji, Darinko Bago, dopredsjednik Hrvatskog diplomatskog kluba, te kao voditelj Vanja Gavran, glavni tajnik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije.

Darinko Bago istaknuo je kako se Europska unija danas mora suočiti s pitanjem vlastitog stanja i sposobnosti za promjene, što izravno utječe i na proces proširenja. Naglasio je kako je konkurentnost EU kroz vrijeme oslabila, ali i da Europska unija i dalje svojim građanima pruža najkvalitetniji životni standard na svijetu. „Moramo se zapitati u kakvom se stanju danas nalazi Europska unija i koliki je njezin kapacitet za promjene“, istaknuo je Bago, dodajući kako se treba zapitati i jesu li zemlje kandidatkinje doista spremne za članstvo te žele li u potpunosti prihvatiti europske vrijednosti. Zaključio je kako će proširenje „prije svega biti politička odluka“.

Prof. dr. sc. Vanda Babić Galić posebno se osvrnula na europski put Crne Gore, istaknuvši da ta zemlja nikada nije bila bliže članstvu u Europskoj uniji te da Hrvatska snažno podupire njezin pristupni proces. Naglasila je kako je europska integracija „proces koji

se događa narodu, prostoru i državi“ te da se u Crnoj Gori vide pozitivne promjene iz godine u godinu, unatoč političkoj nestabilnosti. Posebno je upozorila na važnost rješavanja otvorenih pitanja između Hrvatske i Crne Gore, uključujući pitanje školskog broda „Jadran“ i imovinskih prava hrvatske zajednice u Boki kotorskoj. „Hrvatska traži minimum minimuma kako bismo zajedno mogli biti u Europskoj uniji“, istaknula je, podsjetivši da su Hrvati autohtoni narod u Boki kotorskoj. Izrazila je optimizam i uvjerenje da će se otvorena pitanja riješiti zajedničkim naporima te zaključila: „Vjerujem u europsku Crnu Goru.“

Veleposlanik Zlatko Kramarić naglasio je kako čak 95 posto građana Albanije podržava članstvo u Europskoj uniji, što Albaniju, uz Kosovo, čini jednom od najproeuropskijih zemalja Zapadnog Balkana. Istaknuo je kako u Albaniji gotovo da ne postoje proruske političke opcije te da je riječ o izrazito prozapadno orijentiranoj državi. Govoreći o unutarnjim izazovima, upozorio je na ozbiljne probleme korupcije i političkih obračuna. „Na Zapadnom Balkanu često se jedno govori, a drugo radi“, upozorio je Kramarić, dodajući kako ostaje otvoreno pitanje „hoće li pobijediti geografija ili politika“. Istaknuo je i da bi ulazak Albanije u Europsku uniju predstavljao korist i za Hrvatsku, naglasivši kako su procesi u državama Zapadnog Balkana vrlo slični.

Govoreći o Bosni i Hercegovini, sudionici su naglasili kako je politička situacija izrazito složena te da ze-

mlju dodatno opterećuju secesionističke i unitarističke tendencije. Naglasili su da Bosna i Hercegovina može napredovati prema Europskoj uniji jedino kroz stabilan dijalog, povjerenje i uvažavanje njezine ustavne i društvene posebnosti kao države triju konstitutivnih naroda.

Zaključno je istaknuto kako budućnost europskog kontinenta počiva na ideji zajedništva, suradnje i postupnog uključivanja svih europskih država u zajednički politički i vrijednosni prostor Europske unije. Sudionici su naglasili da proširenje nije samo tehnički ili administrativni proces, već duboko politički i civilizacijski

projekt koji doprinosi stabilnosti, sigurnosti i dugoročnom miru u Europi. Posebno je istaknuta važnost izgradnje i očuvanja europskog identiteta, utemeljenog na demokraciji, vladavini prava, poštivanju ljudskih prava i međusobnom uvažavanju naroda. U vremenu globalnih izazova, geopolitičkih nestabilnosti i rastućih podjela, naglašeno je kako Europska unija mora ostati prostor zajedničkih vrijednosti i solidarnosti, a politika proširenja jedan od njezinih ključnih strateških instrumenata za očuvanje stabilne i povezane Europe.





Stoljeće hrvatske prisutnosti u Belgiji

U Splitu je 28. rujna 2026. u prepunoj dvorani Dalmatina knjižnice „Marka Marulića“, održana prigodna tribina povodom 100. obljetnice početka doseljavanja Hrvata u Belgiju. Tribinu su organizirali Hrvatska udruga Benedikt i splitski ogranak Hrvatske paneuropske unije.

U uvodnom je obraćanju prof. dr. sc. Ivan Pavić, predsjednik splitskog ogranka Hrvatske paneuropske unije istaknuo kako ova obljetnica nije tek podsjetnik na jedan povijesni događaj, nego priča o tisućama ljudi koji su prije stotinu godina napustili svoje domove i, tražeći bolji život, stigli u belgijske rudnike i tvornice. Naglasio je njihovu hrabrost, ustrajnost i spremnost na težak rad, ali i činjenicu da su, unatoč životu u novoj sredini, sačuvali hrvatski jezik, kulturu, tradiciju i povezanost s domovinom.

Posebno je istaknuto kako se kroz proteklih stotinu godina hrvatska zajednica u Belgiji razvijala i postala

sastavnim dijelom belgijskog društva, dok je istodobno njegovala vlastiti identitet i prenosila ga na nove generacije.

U nastavku tribine Radoslav Zaradić, mag. hist., predsjednik Hrvatske udruge Benedikt, predstavio je rezultate dugogodišnjeg istraživanja o povijesti i razvoju hrvatske iseljeničke zajednice u Belgiji. Govorio je o iseljavanju iz Dalmacije nakon Prvoga svjetskog rata, životu hrvatskih radnika, ulozi katoličkih misija te djelovanju hrvatskih kulturnih i društvenih organizacija. Poseban interes izazvalo je izvorno arhivsko gradivo i fotografije koje su svjedočile o životu i radu hrvatskih iseljenika.

Održana tribina bila je prigoda za prisjećanje na način kako su generacije Hrvata koje su svoj život gradile u Belgiji, ali i na općenito promišljanje kako i u budućnosti očuvati hrvatsku kulturnu baštinu, identitet i povezanost s domovinom.

INTERVJU



Europa znači slobodu i mir

U proljeće 2025. Međunarodna generalna skupština izabrala je hrvatskoga filozofa politike, prof. dr. sc. Pavu Barišića, za nasljednika Alaina Terrenoirea na dužnosti međunarodnog predsjednika Paneuropske unije. Stephanie Waldburg razgovarala je s Pavom Barišićem za časopis Paneuropa-Deutschland (48. godište, prosinac 2025.) o ključnim etapama njegova života, njegovu temeljnom razumijevanju politike i ciljevima koje želi ostvariti u paneuropskom pokretu.

Rođeni ste u Bosni, odrasli u Hrvatskoj i stekli ste veliko međunarodno znanstveno priznanje. Koje su bile ključne etape Vašega životnog puta?

Prekretnice u mojem životu bile su dolazak demokracije i pristupanje moje zemlje Europskoj uniji. Kao pripadnik generacije kojoj su se pružile iznimne povijesne prilike, imao sam privilegij svjedočiti slomu totalitarne vlasti i uspostavi demokratskog poretka. Kako je napisao rimski povjesničar Polibije, demokracija nastaje iz otpora nepravdi i nasilju, kada građani preuzmu odgovornost za opće dobro.

Slobodu govora i jednakost građana najviše cijeni generacija koja se za njih izborila; u sljedećim generacijama taj entuzijazam postupno slabi. Oni koji su iskusili komunistički režim zato slobodarski ustav smatraju velikom vrijednošću.

Tijekom studija prava, filozofije te njemačkoga jezika i književnosti, krajem sedamdesetih i početkom osamdesetih godina, počeo se razvijati intelektualni

pluralizam koji je odjeknuo u demokratskim promjenama diljem Europe krajem toga desetljeća. Ideali slobode i ljudskih prava pobudili su entuzijazam i doveli do nove stvarnosti političkog uma.

Uz to je povezana i druga etapa mog djelovanja: nastojanje da svoju zemlju čvršće ukorijenim u europsku kulturnu baštinu i omogućim joj da se pridruži ujedinjenoj demokratskoj Europi.

Kako ste se uključili u politiku i naposljetku postali politički aktivni?

Politički sam se aktivirao nakon demokratske okreta, ponajprije u području znanosti i obrazovanja. Od 2004. do 2006. bio sam zamjenik ministra, a od 2016. do 2017. ministar znanosti i obrazovanja.

Izvorno sam se želio posvetiti akademskoj karijeri, a imao sam priliku obnašati i različite vodeće javne dužnosti, od ravnatelja instituta do dekana. U pozadini je uvijek postojao moj snažan interes za politička pitanja, iako je on u početku bio uglavnom teoretske naravi. Na sveučilištima u Zagrebu i Splitu predavao sam političku filozofiju, filozofiju prava, demokraciju i pravdu te objavio nekoliko knjiga o tim temama.

Moja stvarna politička strast počela se razvijati tijekom doktorskoga studija u Augsburgu, od 1987. do 1989. godine. Bilo je to vrijeme velikih promjena, kada je cijela Europa, osobito njezini središnji, istočni i jugoistočni dijelovi, prolazila kroz duboke preobrazbe. Osjećalo se da se približava demokratsko buđenje.

Veći dio disertacije o Hegelovoj filozofiji prava i povijesti, pod naslovom *Welt und Ethos* (Svijet i etos), napisao sam u Bavarskoj državnoj knjižnici u Münchenu. Podnaslov je glasio, uz namjernu aluziju, Hegelov stav o propadanju Zapada.

Međutim, za razliku od poznate knjige Oswalda Spenglera, napisane sedam desetljeća ranije u istome gradu, došao sam do posve drukčijeg zaključka, bližeg idejama utemeljitelja Paneurope Richarda Coudenhove-Kalergija: Europa ne propada i ne približava se svojem kraju – ona se ujedinjuje i obnavlja.

Dijalektički razvoj zapadnog duha ne završava u nihilizmu; iz sazrelog ploda nastaje novo sjeme, novo životno načelo. Europska duhovna baština čini temelj za daljnju izgradnju dostojanstvenog doma, etosa čovječnosti u svijetu.

Kada ste prvi put čuli za paneuropski pokret i kako ste došli u kontakt s Paneuropskom unijom?

U svibnju 1991. osnovana je Hrvatska paneuropska unija. Za njezina prvog predsjednika izabran je Mislav Ježić, s kojim sam prethodno surađivao na području filozofije. Bernd Posselt, koji je u ime Međunarodnog predsjedništva koordinirao pripreme, sudjelovao je na osnivačkoj skupštini u Zagrebu.

Tako je, nakon pola stoljeća prekida uzrokovanog totalitarnom vlašću, u Hrvatskoj obnovljen nekoć zabranjeni paneuropski pokret. Našao sam se u samom središtu paneuropske obitelji, čiji je karizmatični vođa u to vrijeme bio Otto von Habsburg.

Predsjednik Ježić izabran je 1994. za međunarodnog potpredsjednika i dao je značajan doprinos širenju i jačanju paneuropske misije. Na njegov prijedlog imenovan sam potpredsjednikom 1993., a 2003. preuzeo sam dužnost predsjednika Hrvatske paneuropske unije.

Opsežno ste proučavali Coudenhove-Kalergija i povijest Paneurope u međuratnom razdoblju, osobito u svezi s paneuropejcima iz nekadašnje Kraljevine Jugoslavije i kongresima našega pokreta posvećenima obrazovanju i usavršavanju, održanima u Beču tridesetih godina prošlog stoljeća. Do kojih ste najvažnijih otkrića došli?

Budući da je Paneuropska unija tijekom totalitarnih režima bila prisiljena povući se iz javnog života, velik dio njezine povijesti pao je u zaborav. Pokušao sam dio te povijesti ponovno rasvijetliti.

U povodu 125. obljetnice rođenja utemeljitelja Paneurope, u članku objavljenom u časopisu *Paneuropa* (2020., br. 2) podsjetio sam na rane obrazovne konferencije pokreta. U članku „Obrazovna politika i Paneuropa” predstavio sam prvu paneuropsku konferenciju posvećenu poučavanju europske geografije i povijesti. Održana je pod počasnim predsjedanjem austrijskog ministra obrazova-

nja Hansa Perntera, dok je programsko vodstvo preuzeo Coudenhove-Kalergi.

Konferencija je svoje zaključke sažela u deset točaka koje su, u obliku preporuka, upućene europskim vladama. Coudenhove-Kalergi isticao je da se europska svijest ponajprije oblikuje u školama i putem tiska: tisak oblikuje mišljenje sadašnjosti, a škole oblikuju svijest budućnosti.

Na tim su konferencijama sudjelovali i paneuropejci iz tadašnje Kraljevine Jugoslavije, među njima bivši ministar dr. Otto Frangeš iz Zagreba. Slovenski povjesničar Andrej Rahten objavio je vrijedne radove o tim ranim zagovornicima paneuropske ideje, koji su sudjelovali već na prvom Paneuropskom kongresu u Beču 1926. godine.

Organizacija u Kraljevini Jugoslaviji osnovana je 1930., a njezini ogranci u Ljubljani, Zagrebu i Beogradu djelovali su pod vodstvom Andreja Gosara, Milana Vrbanića i Dragoljuba Arandelovića.

Prvi sastanci održani su u Beogradu 1931., Zagrebu 1932. i Ljubljani 1933. godine, svaki 17. svibnja, na obljetnicu memoranduma Aristidea Brianda o europskoj političkoj uniji. U počasnom odboru sudjelovao je i svjetski poznati kipar Ivan Meštrović.

Osobno ste poznavali dvojicu prethodnih predsjednika najstarijeg europskog pokreta za ujedinjenje – Otta von Habsburga i Alaina Terrenoirea – te s njima surađivali na vodećim dužnostima. Kako biste opisali njihove osobnosti i njihov rad?

Obojica tih iznimnih međunarodnih predsjednika ostavila su snažan dojam na mene i od obojice sam mnogo naučio. Bila je posebna privilegija surađivati s Ottom von Habsburgom i razmjenjivati mišljenja s njim tijekom njegovih brojnih posjeta Hrvatskoj i drugim zemljama.

U epilogu njegove biografije opisao sam njegov život kao „veličanstveno i dostojanstveno putovanje pripadnika visokoga plemstva, od rođenja pa kroz Europu potresenu dvjema svjetskim kataklizmama – putovanje čovjeka koji je po uvjerenju bio istinski paneuropski demokrat i koji je znatno pridonio pacifikaciji i ujedinjenju kontinenta”.

Kada je preuzeo vodstvo Paneuropske unije, Europa je još bila podijeljena Željeznom zavjesom. Međutim, nije ostao samo na riječima: političkom hrabrošću i vizijom aktivno je radio na uklanjanju prepreka koje su dijelile kontinent.

U Europskom parlamentu simbolično je čuvao prazan stolac za narode srednje i istočne Europe s druge strane Željezne zavjese. Svoje predsjedničko djelovanje u Paneuropskoj uniji okrunio je 2004. godine, kada je pozdravio najveće proširenje Europske unije.

S Alainom Terrenoiirom blisko sam surađivao od njegova prvog izbora za međunarodnog predsjednika. Bila mi je čast i odgovornost služiti kao njegov međunarodni glavni tajnik.

Kao pripadnik istinski paneuropske obitelji dao je ve-

lik doprinos pokretu. Još je 1961. osnovao pokret mladeži Francuskoga paneuropskog odbora, a od 2003. do 2013. vodio je Francusku paneuropsku uniju, nastavljajući tradiciju velikih francuskih Europljana poput Aristidea Brianda i svojega oca Louisa Terrenoirea.

Kao međunarodni predsjednik utjelovljavao je dinamizam, viziju i mirnu energiju. Diplomatskom vještinom jačao je duh solidarnosti i promicao jedinstvo unutar pokreta. Neumorno je putovao na sastanke diljem Europe i, kad god je to bilo moguće, održavao osobni kontakt s članovima.

Koje su glavne prioritete koje želite postaviti kao međunarodni predsjednik?

Kako bismo prevladali izazove našega vremena – jednostranu politiku moći, invazije, oružane sukobe, carinske sporove, nekontrolirane migracije i prijetnju urušavanja međunarodnog poretka – usredotočujem se na četiri ključna prioriteta: slobodu, mir, solidarnost i demokraciju.

Temeljni smjer ostaje isti kao i na početku našega pokreta: sloboda i mir. Naš paneuropski moto podsjeća nas da solidarnost treba jačati u svim bitnim područjima. Ljudsko bratstvo i solidarnost ključni su za očuvanje društvene kohezije.

Kada je riječ o prijepornim pitanjima, potrebno je zaštititi slobodu mišljenja i različitost stavova. Tolerancija je temelj na kojemu je Europa razvila najvišu razinu slobode izražavanja u usporedbi s drugim dijelovima svijeta. Demokracija pruža politički okvir za upravljanje utemeljeno na ljudskom dostojanstvu.

Europska unija danas je jedna od pet velikih svjetskih sila. Mora nastaviti jačati zajedničku vanjsku politiku i obrambene sposobnosti kako bi zaštitila živote, slobodu i dobrobit svojih građana.

Istodobno bismo više pozornosti trebali posvetiti jugoistočnoj i istočnoj Europi, čije zemlje s nestrpljenjem očekuju proširenje. Zajedno moramo podupirati obranu Ukrajine, Moldove i onih zemalja koje teže članstvu u Europskoj uniji i zaslužuju ga, kao i njihov pristup Uniji.

Kako u tom kontekstu gledate na Paneuropsku uniju i Paneuropsku mladež u Njemačkoj, koje su već desetljećima blisko povezane s Hrvatskom paneuropskom unijom?

Od osnutka Hrvatske paneuropske unije razvila se bliska i plodonosna suradnja s Njemačkom paneuropskom unijom. Posebno sam zahvalan na dugogodišnjoj potpori njezinih članova i Paneuropske mladeži.

Bila mi je čast sudjelovati na obljetničkom kongresu Paneuropske mladeži Njemačke u Heidelbergu i u ime Međunarodne paneuropske unije izraziti priznanje i zahvalnost za njihov doprinos demokratizaciji i ujedinjenju Europe.

Hrvatska, koja je posljednja pristupila Europskoj uniji, razvila se u uzornu članicu, dok je europska ideja ugrožena čak i u državama osnivačicama. Kako ocjenjujete hrvatsku europsku politiku i potporu europskoj ideji u zemlji?

U Hrvatskoj postoji širok međustranački konsenzus o europskom usmjerenju, koji oblikuje političko djelovanje od demokratizacije i stjecanja neovisnosti.

Zahtjev za članstvo u Europskoj uniji podnesen je 2003. godine, za vrijeme vlade Ivice Račana, a njegov nasljednik na dužnosti predsjednika Vlade, Ivo Sanader, nastavio je proeuropsku politiku. Pristupni pregovori vođeni su uz sudjelovanje odbora sastavljenog od predstavnika svih parlamentarnih stranaka.

Posebno se ističe paneuropska angažiranost sadašnje vlade predsjednika Andreja Plenkovića, dugogodišnjeg



člana Predsjedništva Paneuropske unije i dobitnika Povelje časti Hrvatske paneuropske unije.

Prema Eurobarometru iz 2025. godine, 84 posto hrvatskih građana smatra da Hrvatska ima koristi od članstva u Europskoj uniji, a 61 posto podupire njezino proširenje. Oba su pokazatelja znatno iznad europskog prosjeka.

Kako ocjenjujete sadašnje stanje Europske unije i kakve reforme zagovarate?

Tijekom proteklih desetljeća Europska unija postala je jedna od pokretačkih snaga svjetskog poretka. U nekoliko područja predstavlja jednu od ključnih sila u globalnom sustavu pet velikih sila, kako ističe Herfried Münkler pozivajući se na doktrinu Henryja Kissingera.

U budućnosti je potrebno dodatno ojačati zajedničku vanjsku i obrambenu politiku te osigurati diobu vlasti i institucionalnu ravnotežu u skladu s načelima supsidijarnosti i solidarnosti.

Istodobno je potrebno snažnije uključiti građane u procese donošenja odluka i europske institucije učiniti pristupačnijima.

Kako gledate na razvoj događaja u susjednim zemljama Europske unije na jugoistoku i istoku Europe te kako Paneuropska unija može pridonijeti njihovoj stabilizaciji i integraciji?

Demokratski razvoj u susjednim zemljama Europske unije pokazuje jasan napredak, a većina država izrazito je proeuropski orijentirana. Javna potpora pristupanju Europskoj uniji velika je.

Prema najnovijem Eurobarometru, više od 80 posto građana Crne Gore i 91 posto građana Albanije podupire pristupanje Uniji. Isto vrijedi za 69 posto građana Sjeverne Makedonije, 89 posto građana Kosova, prema istraživanju IRI-ja, te 50 do 60 posto građana Bosne i Hercegovine.

Samo je u Srbiji potpora niža od 50 posto, odnosno iznosi 33 posto. Pozitivni su i pokazatelji za Ukrajinu, gdje potpora iznosi 68 posto, te Moldovu, gdje se kreće između 55 i 59 posto.

S obzirom na takvo stanje, smatram da Europska unija ne bi smjela oklijevati. Odgovornom politikom proširenja može presudno pridonijeti demokratizaciji i stabilizaciji kontinenta.

Paneuropska unija ostaje pokretačka snaga europskog ujedinjenja, promičući pozitivne promjene i daljnje produbljivanje integracije.

Koje su, prema Vašem mišljenju, temeljne europske vrijednosti?

Smatram da je ideja slobode temelj europskih vrijednosti jer se na njoj zasnivaju načela ljudskog dostojanstva, poštovanja pojedinca, slobode izražavanja i svih prava

koja iz toga proizlaze.

Ta je intelektualna osnova duboko ukorijenjena u trima stupovima europskog identiteta: helenskoj filozofiji, rimskom pravu i kršćanskoj duhovnosti.

Vaše posebno istraživačko područje jest demokracija. Koje mogućnosti vidite za njezino učvršćivanje i obnovu u sadašnjim europskim i svjetskim okolnostima?

Demokracija pruža politički okvir za očuvanje slobode u društvu, ali je istodobno i vrijednost sama po sebi. Ipak, zahtijeva stalan napor kako bi se zaštitila od onih koji žele uspostaviti autoritarne ili totalitarne oblike vladavine.

Čak su i izumitelji demokracije u antičkoj Grčkoj neprestano tražili nove načine njezine obrane. Primjerice, uveli su dnevne naknade za siromašne kako bi omogućili što šire sudjelovanje građana te se oslanjali na kratke mandate tijekom kojih je svatko mogao sudjelovati u javnim poslovima. Od opasnosti autokracije štitili su se i glasovanjem pomoću glinenih crjepića, takozvanim ostrakizmom.

Jedna je spoznaja i danas presudna: demokracija se može graditi samo na slobodnim, politički osviještenim i obrazovanim građanima.

Za parlamentarnu demokraciju nužna je i dioba vlasti, pri čemu najviše zakonodavno tijelo mora imati odgovarajuću ulogu. Jednako je važna slobodna i otvorena rasprava o javnim pitanjima.

Tim sam se temama detaljno bavio u nekoliko svojih publikacija, a osobito u zborniku *Deliberative Democracy* (Deliberativna demokracija), koji sam uredio zajedno s profesorom Henningom Ottmannom i objavio u izdavačkoj kući Nomos.

Vaša domovina i Europa u cjelini iznimno su bogate kulturom i gastronomijom. Što posebno volite u njima?

Moja domovina na poseban način odražava europsku raznolikost i kulturnu dubinu. Srednjoeuropski utjecaji spajaju se sa sastavnicama mediteranske kulture. Kako je često isticao hrvatski znanstvenik Radoslav Katičić, upravo je ovdje Srednja Europa najbliža toplom Mediteranu, što se očituje u brojnim oblicima kulturnog izražavanja.

Uz bogatu baštinu antičke Grčke i Rima, kršćanska duhovnost, sakralna arhitektura i glazba isprepliću se s tradicijama renesanse, humanizma, prosvjetiteljstva i modernizma. Osjetni su i orijentalni utjecaji jer se Hrvatska stoljećima nalazila na razmeđu Istoka i Zapada.

Hrvatska gastronomija pravi je odraz te raznolikosti: autentične regionalne posebnosti stapaju se s mađarskim, austrijskim, talijanskim, njemačkim i orijentalnim utjecajima. Na ovogodišnjoj Paneuropskoj konferenciji u Osijeku i Vinkovcima mogli smo to doživjeti kroz slavonske specijalitete poput čobanca i kulena, dok smo prošle godine u Splitu i Sinju uživali u mediteranskom ozračju.

Europa ponovno mora postati neovisna sila

Intervju s Alainom Terrenoirom, počasnim predsjednikom Međunarodne paneuropske unije. Razgovor vodio Nathan Doude van Troostwijk, član Paneuropske mladeži. Intervju je dostupan na mrežnoj stranici Međunarodne paneuropske unije.

Alain Terrenoire, koji je dvadeset godina bio predsjednik Međunarodne paneuropske unije, istaknuta je osoba poslijeratnog europskog angažmana. Izabran je 1967. godine, a s 25 godina postao je najmlađi zastupnik golističke orijentacije u francuskom parlamentu. Vodila ga je ambicija koju je sam opisao riječima: „Ne želim biti promatrač, nego sudionik.” Kasnije je postao zastupnik u Europskom parlamentu, gdje je bio i izvjestitelj za snižavanje dobne granice za glasovanje na 18 godina, čime je dao trajan doprinos širenju demokratskog sudjelovanja.

Međunarodna paneuropska unija osnovana je 1922. godine u Beču na inicijativu grofa Richarda Coudenhove-Kalergija. I danas je aktivna te se zalaže za politički, gospodarski i vojno ujedinjenu Europu koja bi jamčila mir i bila sposobna odgovoriti na vanjske izazove.

Kako ste otkrili paneuropski pokret i što on danas znači za Vas?

Oduvijek sam bio osjetljiv na europsko pitanje, koje mi se činilo nečim što se samo po sebi podrazumijeva. Francuska je pridonijela pobjedi u Drugome svjetskom ratu, ali je bila strašno oslabljena, kao i njezine susjedne zemlje, koje su po drugi put u istome stoljeću pridonijele europskom samouništenju kroz dva svjetska rata.

Stoga je bilo nužno da se Francuska oporavi i ponovno ojača. Činilo mi se da joj jedino europska dimenzija može omogućiti da dosegne razinu potrebnu u 20. stoljeću. Smatrao sam da je moja glavna borba, rekao bih čak i životna obveza, pridonijeti izgradnji velike, ujedinjene Europe.

Stoga sam se, čim se dovoljno razvila moja politička svijest, prirodno priključio paneuropskom pokretu.

Zašto ste se odlučili upravo za paneuropski pokret, a ne za neke druge proeuropske pokrete toga vremena?

Kao prvo, Paneuropska unija činila mi se najrealističnijim, najkonstruktivnijim i najpravednijim pristupom. Isto je mišljenje dijelila moja obitelj, a osobito moj otac, koji je na zahtjev Charlesa de Gaullea i Richarda Coudenhove-Kalergija osnovao Francusku paneuropsku uniju.

Međunarodna paneuropska unija smatrala je da je europska dimenzija nužnost za sve europske zemlje, ali da se pritom moraju uzeti u obzir nacionalne stvarnosti. U to vrijeme, u 20. stoljeću, nije se moglo zanemariti da je nacionalna egzistencija neizbježna činjenica.

Europu je stoga trebalo graditi polazeći od nacionalnih stvarnosti u kojima su Europljani živjeli. Paneuropski pokret bio je, dakle, pokret koji je polazio od stvarnosti nacionalnog osjećaja pripadnosti. Pokušaj da se ta činjenica zaobiđe činio mi se iluzornim.

Drugo, Europa je imala vrijednost i stvarne izgleda samo ako se uspostavi kao globalna i neovisna cjelina, sposobna u svim područjima oblikovati vlastitu budućnost.

Tijekom pedesetih i šezdesetih godina 20. stoljeća američki je utjecaj još uvijek bio vrlo snažan, a u



određenoj mjeri bio je opravdan prijetnjom sovjetskog imperijalizma s druge strane Željezne zavjese.

U takvim je okolnostima bilo razumljivo da je Europi, koja se još nalazila u procesu izgradnje, bila potrebna vanjska potpora. Međutim, bilo mi je očito da Europa ima smisla samo ako je sposobna izgraditi samu sebe, za sebe i u svim područjima, bez trajne ovisnosti o nekoj trećoj strani.

Vidite li danas sličnosti između bogatih pojedinaca poput Édouarda Stérina, Elona Muska i Vincenta Bolloréa te nacionalističkih političkih pokreta?

Moguće je da postoje, ali ne vidim u kojem obliku ni iz kojeg razloga. Očito je da Nacionalno okupljanje (Rassemblement National), kojemu pogoduju mediji gospodina Bolloréa, ima pretežno nacionalističko usmjerenje.

Jasno je da većina onih koji glasuju za nacionaliste nije svjesna da nacionalizam vodi samo sukobima. Nisam ja prvi koji je to rekao, nego bivši predsjednik Francuske Republike François Mitterrand: nacionalizam znači rat.

Cjelokupna povijest čovječanstva, sve do današnjih dana, to potvrđuje: nacionalizam znači rat.

Ako želimo izbjeći rat, moramo izbjeći zatvaranje u uski nacionalizam koji nas automatski vodi u sukob s drugima. Danas, 2025. godine, vidim pojave koje vrlo nalikuju onima iz tridesetih godina prošlog stoljeća, odnosno ponovni uspon nacionalizma. Je li to ono što želimo?

U to je vrijeme nacionalizam, osobito u Njemačkoj, poprimio oblik antisemitizma, s posljedicama koje su nam svima poznate. Danas je usmjeren protiv Arapa.

To, naravno, ne znači da Europa treba biti otvorena svim utjecajima, daleko od toga. Ona mora kontrolirati useljavanje u skladu sa svojim potrebama. Međutim, ne smijemo općenito smatrati imigrante protivnicima protiv kojih se treba boriti svim sredstvima.

Nacionalno okupljanje prešlo je s antisemitizma na sustavni antiislamizam. U Francuskoj žive muslimani, a u našoj sekularnoj demokraciji moramo živjeti uz poštovanje vjerskih osjećaja, istodobno ostajući svjesni opasnosti koje oni ponekad mogu predstavljati.

Svjedočimo sve izraženijem približavanju Kine, Rusije i drugih autoritarnih režima. Kako tumačite to povezi-vanje?

Riječ je očito o odnosu snaga. To smo vidjeli u Trumpovu ponašanju. Želio je Kini nametnuti vrlo visoke carine, da bi potom u velikoj mjeri odustao od svojih zahtjeva.

Razlog je američka ovisnost o nizu ključnih kineskih proizvoda.

Isto vrijedi za Rusiju. Očito je da Trumpova Amerika, unatoč često proturječnoj retorici, traži kompromis, pa čak i nagodbu s Rusijom.

Tu vidimo da Sjedinjene Američke Države više ne smatraju slobodnu i demokratsku Europu područjem za čiju su zaštitu odgovorne. Da su Europljani to ranije shvatili, osobito u kontekstu događaja u Ukrajini, danas se ne bismo nalazili u istoj situaciji.

Mislite li da europske države u današnjem svijetu mogu braniti svoj suverenitet bez europskog okvira?

Ne mogu zamisliti da bi međunarodna geopolitička rascjepkanost europskih država mogla donijeti ikakvu korist Europljanima.

Ako uskoro ne uspijemo osigurati vlastitu zaštitu u svim područjima, radije bih očekivao postupnu invaziju nego očuvanje naše sadašnje pozicije.

Jedinstvo je snaga. Europsko jedinstvo danas je nužno. U protivnom ćemo svjedočiti postupnom nestajanju onoga što je preostalo od stare europske kulture i civilizacije koja je ostavila trag u cijelome svijetu.

Europa se danas nalazi na raskrižju. Europska unija postoji i ostvarila je pozitivne rezultate, ali nije izgrađena na dovoljno čvrstim temeljima.

Uglavnom dijelimo vrijednosti vladavine prava, slobode, demokratskog djelovanja i općenito miroljubivog unutarnjeg poretka. Stoga smo sposobni vlastitim snagama očuvati svoj položaj i osigurati razvoj koji je potreban današnjoj civilizaciji.

Sve ovisi o političkoj volji. Ako Europljani i njihovi čelnici toga ne budu u potpunosti svjesni i ne ulože potrebne napore, postoji opasnost da će se duga europska povijest postupno ugasiti pred kineskim i ruskim imperijalizmom te ponovnim usponom američkog individualizma.

Postoji stvarna opasnost da Europa postane dio svijeta, ali ne i dio budućnosti.

Mladi Europljani nasljeđuju Europu u krizi. Koji biste im poruku uputili kako biste ih potaknuli da prihvate europski projekt?

Smatram da mladima moramo pomoći da shvate kako Europa ima smisla samo ako postane neovisna sila.

Ta ih riječ ne bi trebala plašiti. Oni sami mogu vidjeti s kakvom se konkurencijom suočavamo. Ne postoji pitanje, čak ni ono koje se smatra isključivo nacionalnim, poput useljavanja ili sigurnosti, a da se ne bi moglo i trebalo sagledati iz europske perspektive. To je moja poruka mladima.

Ako smatrate da je vaša budućnost isključivo individualna i ne vidite sebe kao dio ljudske zajednice, slobodno nastavite tako, ali nećete daleko stići.

Ako Europu zamišljate kao veliko, otvoreno tržište koje ovisi o trećim stranama, čemu onda takva Europa?

Međutim, ako Europu zamišljate kao silu koja odlučno brani svoju neovisnost, krenite naprijed.

DOGAĐAJI I AKTIVNOSTI



Pavle Nujić novi predsjednik osječkog ogranka HPEU-a

U prostorijama Knjižare Nova u Osijeku u četvrtak 9. listopada 2025. održana je redovita Skupština osječkog ogranka Hrvatske paneuropske unije. Na Skupštini su jednoglasno izabrani novi čelnici ogranka – za predsjednika doc. dr. sc. Pavle Nujić, za dopredsjednike prof. dr. sc. Drago Šubarić, rektor Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i prof. dr. sc. Vlado Guberac, bivši rektor istoga sveučilišta. Za tajnika ogranka izabran je Alen Žuškić. Odlukom Skupštine, sjedište ogranka bit će u prostorijama Knjižare Nova, čime se dodatno jača povezanost Hrvatske paneuropske unije s kulturnim i znanstvenim životom Osijeka.

U Osijeku predstavljen tematski broj časopisa „Hrvatska revija”

Tematski broj časopisa „Hrvatska revija”, u cijelosti posvećen 1100. obljetnici Hrvatskoga Kraljevstva, predstavljen je 9. listopada 2025. u Klubu osječke knjižare Nova, u organizaciji Hrvatske paneuropske unije i Matice hrvatske.

Interpretacija

Uredništvo Hrvatske revije odlučilo je pretvoriti cijeli broj 4./2024. u temu, te ponuditi prostor stručnjacima za hrvatsko srednjovjekovlje, za kasniju interpretaciju toga razdoblja u umjetnosti, tradiciji i kolektivnom pamćenju, da nizom tekstova osvijetle razdoblje naše povijesti od prije 1100 godina, u koje smještamo početak Hrvatskoga Kraljevstva.

tak Hrvatskoga Kraljevstva.

Krunidba Tomislava, kojega držimo prvim hrvatskim kraljem, bila je razlogom i preporukom među povjesničarima. Stoga se uredništvo „Hrvatske revije” odlučilo za radove, odnosno autore, koji o Hrvatskoj narodnih vladara govore na temelju poznavanja i tumačenja sačuvanih izvora ne bi li upoznali s njima svoje čitateljstvo. Tu je i kratka povijest onog dijela hrvatske historiografije koji se od 19. stoljeća bavio kraljem Tomislavom. Naime, premda su od 12. stoljeća do 1991. godine Hrvatska i hrvatski narod živjeli u višenacionalnim državama, često mukotrpno održavajući i sam fizički opstanak, i



hrvatska povjesnica i kolektivno sjećanje izgrađeno kroz stoljeća pokazuju koliko nam je kao narodu bilo važno graditi i čuvati narativ o nama samima bez pomoći državnih institucija, koje su se u drugih europskih naroda, uz svesrdnu pomoć državnih riznica i umjetnosti, sveučilišta i akademija, brinule o službenim nacionalnim narativima: mi takvih institucija nismo imali jer nismo imali svoje države.

Stoga je, smatra glavna urednica „Hrvatske revije” Mirjana Polić Bobić, današnje vrijeme pravo vrijeme, a 1100. obljetnica Hrvatskoga Kraljevstva pravi trenutak da se predstavi, procijeni i raspravi naše znanje o tom prevažnom trenutku naše povijesti.

- Povjesničare koji se bave proučavanjem arheoloških ili pisanih izvora zamolili smo da napišu seriju tekstova kojom bi osvijetlili i samu povijesnu ličnost kralja Tomislava, ali i to vrijeme. Primjerice, kakve su bile crkvene prilike u Hrvatskoj u Tomislavovo vrijeme u europskom kontekstu, pisani izvori o kralju Tomislavu, vojna moć Hrvatske u doba kralja Tomislava na temelju arheoloških izvora i slično - kazala je Polić Bobić.

To, ističe Polić Bobić, čini veći dio tematskog broja „Hrvatske revije”, za koji su tekstove napisali Dino Milinović, Ante Birin, Ana Biočić, Marko Trogrlić, Mirjana Matijević Sokol, Vladimir Sokol, Ivan Buljević, Tomislav Galović, Nikolina Šimetin Šegvić, Mario Jareb, Ivan Kokeza, Mira Kolar-Dimitrijević, Hrvoje Petrić i Vladimir Goss. Manji dio broja 4./2024. časopisa Matice hrvatske za društvena i kulturna pitanja bavi se, pak, onime što se u svijesti hrvatskoga naroda i u umjetnosti dogodilo s likom kralja Tomislava.

Riječ je o vrlo zanimljivoj temi. Naime, 1925. godine, tijekom obilježavanja 1000. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva, napravljeno je nevjerojatno puno toga. Kako kaže moj kolega Mario Jareb, od Zemuna do Kotora preko BiH, dakle, gdje god žive Hrvati, podignute su brojne spomen-ploče i spomenici koje su izradili vrhunski majstori, poput Frane Cote, na primjer, objavljena su književna djela, zatim znamo za ono historicističko slikarstvo 19. i početka 20. stoljeća i tako dalje. Tako da smo zapravo zahvatili i taj dio - rekla je Polić Bobić, uz koju su na osječkom predstavljanju tematskog broja „Hrvatske revije” sudjelovali i Mirjana Matijević Sokol i Pavao Nujić.

Održana godišnja Skupština

U četvrtak, 27. studenoga 2025., u sjedištu Hrvatske paneuropske unije u Zagrebu održana je redovita godišnja Skupština. Skupštinu je vodio glavni tajnik Vanja Gavran s članovima Radnog predsjedništva. Izvješće o radu u proteklih godinu dana podnio je predsjednik Hrvatske paneuropske unije prof. dr. sc. Pavo Barišić, istaknuvši glavne aktivnosti, međunarodne suradnje i strateške projekte provedene tijekom protekle godine. Financijsko izvješće predstavila je administrativna tajnica Božena Jurčić, naglasivši uredno vođenje financijskih obveza te stabilnost organizacije. Izvješće Nadzornog odbora podnio je njegov član Petar Slović, potvrdivši pravilnost poslovanja i transparentnost u radu. Članovi Skupštine jednoglasno su usvojili sva izvješća, kao i plan rada te financijski plan za 2026. godinu. Primljeno je i nekoliko novih članova, čime je dodatno ojačan organizacijski kapacitet Hrvatske paneuropske unije.



Financijski
podržava



Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva



Predsjednik Vlade primio izaslanstvo Međunarodne paneuropske unije

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković primio je u petak, 24. listopada 2025. izaslanstvo Međunarodne paneuropske unije.

U izaslanstvu su bili prof. dr. sc. Pavo Barišić, predsjednik Međunarodne paneuropske unije, Alain Terrenoire, počasni predsjednik, Éric Champion, potpredsjednik, Vanja Gavran, glavni tajnik, akademik Mislav Ježić, član Predsjedništva, te dr. sc. Karlo Ressler, u ime Paneuropske skupine u Europskom parlamentu.

Zajedno s predsjednikom Vlade, izaslanstvo su primili ministar vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordan Grlić Radman, pročelnik Ureda predsjednika Vlade

Zvonimir Frka-Petešić i posebni savjetnik premijera dr. Mate Granić.

Tijekom sat i pol razgovora bilo je riječi o Međunarodnoj paneuropskoj konferenciji „Europa – svjetska predvodnica mira“, koja se od 24. do 26. listopada održava u Osijeku i Vinkovcima, kao i o drugim projektima i aktivnostima Paneuropske unije.

Posebna pozornost posvećena je aktualnoj situaciji u Europi, osobito ratu u Ukrajini i njegovim posljedicama, te globalnim izazovima s kojima se suočava svijet.

Podsjećamo, premijer je krajem 2024. sudjelovao na promociji Monografije o Hrvatskoj paneuropskoj uniji.



U Splitu predstavljena knjiga Zlatka Kramarića

U petak, 21. studenoga 2025., u prostoru splitskog ogranka Matice hrvatske predstavljena je nova knjiga prof. dr. sc. Zlatka Kramarića pod nazivom „I poslije Tita – Tito: Povijest. Sjećanje. Trauma.“

Događaj su organizirali Hrvatska paneuropska unija – Ogranak Split i Hrvatska udruga Benedikt, u suradnji s Veleposlanstvom Republike Hrvatske u Tirani i Hrvatskom sveučilišnom nakladom.

Predstavljanje je započeo prof. dr. sc. Ivan Pavić, predsjednik splitskog ogranka HPEU-a, koji je pozdravio sve okupljene i predstavio sudionike. Istaknuo je da knjiga pokazuje kako se jedno povijesno razdoblje nerijetko pretvara u trajnu sadašnjost. Autor o tim temama piše s ironijom, ali bez cinizma, što djelu daje posebnu vrijednost.

civilizacijski izazov. Upozorio je da neobilježena mjesta stradanja i neriješena prošlost potiču društvene podjele i održavaju ideološke sukobe.

Predstavljanje je nastavio akademik Davorin Rudolf. U svojem izlaganju detaljno je opisao političke okolnosti i međunarodni položaj Jugoslavije u vrijeme pogoršanog Titova zdravstvenog stanja. "Nakon sastanka nesvrstanih država na Kubi, Jugoslavija je bila izložena stalnom sovjetskom upletanju u njezine poslove. U isto se vrijeme zdravstveno stanje jugoslavenskog predsjednika pogoršavalo. U državi su poduzete brojne vojne mjere radi odvratanja mogućeg sovjetskog napada na Jugoslaviju. Također se vodila rasprava o tome tko će naslijediti Tita. Za poziciju nasljednika bili su istaknuti Vladimir Bakarić,



Predsjednik Hrvatske udruge Benedikt Radoslav Zarić u svom je pozdravnom govoru istaknuo važnost otvorenog odnosa prema komunističkim zločinima i pitanjima koja hrvatsko društvo još uvijek nije cjelovito razriješilo. Podsjetio je da je evidentirano više od 800 grobišta žrtava komunizma, ali da su procesi istraživanja, obilježavanja i pravosudnog djelovanja i dalje ograničeni. Naglasio je da svaka žrtva ima pravo na ime, grob i javno sjećanje te da zanemarivanje tih tema predstavlja ozbiljan

Petar Stambolić i Miloš Minić. Budući da se nisu uspjeli dogovoriti, odlučeno je da će se funkcija obnašati u obliku tzv. rotirajućeg predsjednika. Tito je preminuo 4. svibnja 1980., a njegov sprovod bio je jedan od najvećih diplomatskih skupova 20. stoljeća. Jedni su došli jer su u Titu vidjeli ključnu povijesnu figuru bez koje ne bi ostvarili neovisnost svojih država, drugi iz komunističkih i socijalističkih zemalja kako bi potvrdili da pripada njihovu političkom krugu, dok su treći u njemu vidjeli

svojevrsnog trojanskog konja u ljevičarskoj Troji. Tri velike Titove ideje – socijalizam, jugoslavenstvo i nesvrstanost – postupno su izgubile snagu i nestale iz povijesnog prostora; Jugoslavija se raspala u ratovima, socijalizam je nestao iz Europe, a pokret nesvrstanih postao je tek blijeda sjena nekadašnje uloge. Većina političkih projekata na kojima je Tito gradio vlast nestala je nedugo nakon njegove smrti.", kazao je akademik.

Predstavljanje je nastavio prof. dr. sc. Pavo Barišić, koji je okupljenima približio glavne teze knjige. Istaknuo je kako je uvjerenje da će „i poslije Tita – Tito“ trajati zapravo politička iluzija. "Kramarić u knjizi jasno pokazuje da su se politički procesi nakon 1980. godine ubrzano udaljavali od Titove ideologije, u Hrvatskoj i u susjednim državama. U tom je kontekstu naglasio da nas još uvijek čeka suočavanje s totalitarnom prošlošću, koja je društvo duboko zarobila podjelama – i upravo zato ova knjiga ima posebnu vrijednost. Kontinuirani pritisci i danas otežavaju otvoreno očitovanje o tim temama, što potvrđuje i primjer Krleža, koji je u vrijeme komunizma u svojim djelima često birao šutnju. Bit će potrebno još vremena da se u potpunosti oslobodimo pritisaka i obrazaca koji su nam desetljećima bili nametani", zaključio je prof. Barišić.

Prof. dr. sc. Ivan Bošković naglasio je da knjiga donosi lucidnu i obvezujuću dijagnozu hrvatske društvene svijesti od 1980-ih do danas. Upozorio je na složenost tranzicijskih procesa, utjecaj političkih elita i trajanje mitova jugoslavenske paradigme u određenim segmentima društva. Kramarićeva knjiga predstavlja razborit i argumentiran doprinos promišljanju općega nacionalnog interesa.

Predstavljanje je zaključio autor, prof. dr. sc. Zlatko Kramarić, zahvalivši sudionicima i organizatorima. Osvrnuo se na transformaciju hrvatskih komunista koji su se krajem 1980-ih počeli nazivati socijaldemokratima, unatoč povijesno suprotstavljenim tradicijama tih dviju ideologija. Naglasio je važnost analitičkog i uravnoteženog pristupa povijesti, oslobođenog ideoloških pojednostavljenja, te ukratko predstavio okolnosti nastanka knjige.

Tekst: Hrvatska udruga Benedikt

Požeškom ogranku uručena Spomenica

UGradskoj knjižnici u Požegi predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije prof. dr. sc. Pavo Barišić održao je 12. veljače 2026. sastanak s članovima Požeškoga ogranka Hrvatske paneuropske unije i uručio Spomenicu. Primjerci Spomenice: Hrvatska paneuropska unija - trideset i tri godine rada - 1991.- 2024. uručeni su potpredsjedniku Hrvatske paneuropske unije i bivšem predsjedniku Požeškoga ogranka gospodinu Iliji Boniću te aktualnom predsjedniku Požeškoga ogranka gospodinu Pavlu Buciću u znak priznanja za njihovu zaslužno vođenje ogranka koji bilježi 28 godina postojanja.



Predstavljena zbirke poezije Stipe Vela: Zadnja pošta

UPetak, 13. veljače 2026. u dvorani HPEU u Jurišićevoj ulici u Zagrebu održano je u 18 sati predstavljanje zbirke poezije Stipe Vela: Zadnja pošta. Knjigu objavila Matica hrvatska ogranak u Makarskoj (Makarska, 2024.). Predstavljanje je održano u suorganizaciji Društva hrvatskih književnika Ogranak u Splitu i Hrvatske paneuropske unije. U programu su sudjelovali: dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek, predsjednica Društva hrvatskih književnika i članica HPEU, koja je stručno govorila o obilježjima ove maritimne zbirke posvećene motivima mediteranskog tradicijskog života i krajolika, te motiva vezanih uz ljubavnu, refleksivnu i duhovnu tematiku. Svoj komentar knjige i suradnje s autorom izložila je također gđa. Vedrana Vela Puharić, kulturologinja iz Podgore. Stihove iz knjige je recitirao autorov prijatelj, pjesnik Enes Kišević, a pored njega stihove je interpretirao i sam autor knjige gosp. Stipe Vela. Ugođaj pjesničke večeri upotpunio je glazbenom izvedbom stihova uz pratnju gitare kantautor Damir Tomić Maduna. Dvorana je bila ispunjena brojnom publikom, a nakon promocije održano je srdačno druženje uz domjenak.

Sastanak s predstavnicima organizacije „Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light”

Predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije prof. dr. sc. Pavo Barišić održao je sastanak s predstavnicima organizacije „Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light”. Sastanak na kojem je bio i predsjednik Mladeži Toni Ivkošić održan je 24. veljače 2026. u okviru konferencije Zagreb Peace Conference 2026. Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light (Nebeska kultura, svjetski mir i obnova svjetla) je međunarodna nevladina organizacija posvećena ostvarenju zajedničkog cilja čovječanstva, uspostavi mira i prestanku ratova. Tijekom sastanka razgovaralo se o mogućnostima buduće suradnje na promicanju mira, međureligijskog dijaloga i međunarodnog razumije-



vanja, s posebnim naglaskom na uključivanje mladih i zajedničku organizaciju edukativnih i javnih aktivnosti. Obje strane izrazile su interes za produbljivanje suradnje kroz zajedničke projekte i inicijative usmjerene na jačanje kulture mira u Hrvatskoj, Europi i svijetu.

Tin Ujević – Europejac širokih pogleda

Ugodini u kojoj se navršava 135 godina od rođenja najvećega hrvatskoga pjesnika, čovjeka kojega engleski znanstvenici nazivaju doslovce „utjelovljenjem genijalnosti hrvatskoga jezika“, održan je 4. ožujka 2026. u Dominikanskom samostanu u Splitu skup „Tin Ujević: Mediteran u srcu, Europa u mislima“.

Na skupu, koji su organizirali Hrvatska paneuropska unija, Ogranak Matice hrvatske u Splitu te Hrvatska udruga „Benedikt“, govorili su prof. dr. sc. Pavo Barišić, predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, umirovljeni sveučilišni profesor Ivan Bošković i Toni Čapeta, sveučilišni magistar kroatistike i anglistike.

U svojem izlaganju profesor Barišić naglasio je da, premda se Ujevića ponajviše predstavlja kao pjesnika, on je nesumnjivo i filozof. U akademskoj literaturi Tinova se filozofska strana poglavito spominje pri tumačenju njegove poezije koja je u pravilo refleksivna i metafizična. U Ujevićevoj poeziji, rekao je prof. Barišić, očituje se nazočnost mnogih velikih europskih mislitelja, kao što su Friedrich Nietzsche, Martin Heideggera i Benedetto Croce. Također, naglasio je „Ujevićevo stvaralaštvo u filozofskom ozračju“ koje je iznjedrilo, pored poezije, i „vrhunske oglede u kojima se rasvjetljuje kulturno ishodište Europe.“

Ipak, Ujevića je životni put odveo podalje od filozofije, usmjerivši ga ka pjesništvu. Njegovu životnu dvojbu, rekao je Barišić, opisao je Miroslav Krleža, slikovito prisposobljavajući „umiranje eminentnoga metafizičara“

kako bi se mogao roditi pjesnik. Ipak, i kao pjesnik Ujević je „gradio vlastitu filozofiju kao mudrost i osebujan način života.“ Barišić je spomenuo i neke od glasovitih anegdota o Ujeviću, koje svjedoče o njegovoj filozofiji unutarnje slobode, samodostatnosti i neovisnosti o moći i bogatstvu.



Jedna od bitnih odlika njegove filozofije jest preispitivanje vlastitoga identiteta, u čemu Ujević ističe svoje europejstvo, naglasio je Barišić, svjedočeći nizom zapisa o vlastitoj pripadnosti europskom uljudbenom krugu. „Europejstvo za njega nije tek zemljopisna odlika, nego uzvišena duhovna odrednica, suprotstavljena provincijalnoj skučenosti balkanskih sredina.“ Riječ „europejstvo“ označuje u Ujevićevu autobiografskom tekstu „Is-pit savjesti“ temeljnu duhovnu i kulturnu orijentaciju.

Važno je naglasiti da nije smatrao samo sebe europejcem, već je i hrvatsku književnost smatrao jednako tako europskom, zahtijevajući njezino oslobođenje od „provincijalnih okvira“ i uzdizanje „na europsku visinu“.

Profesor Bošković istaknuo je da Ujevićevo europejstvo svjedoči o temeljnim duhovnim odlikama hrvatskoga čovjeka kao takva. Boškovićovo izlaganje ticalo se Ujevićevih promišljanja o Splitu, sredozemnom gradu s antičkim korijenima. Tin je u Split navraćao nekoliko puta. Najviše od 1937. do 1940., kada je živio na Peristilu. U člancima koje je pisao o Splitu i Dalmaciji pisao je da mu je grad pod Marjanom „nalik na album slikovitih razglednica“, istaknuvši „mir vječite nedjelje“ i „prazničko raspoloženje“ pod plaštem „historijske tišine“.

Međutim, Tin se nije želio prepustiti „blaženom uživanju od ambijenta“, već je pisao krtički o negativnim stranama života u gradu, istaknuvši da je Split grad „porugljiva i prkosna duha“, u kojem je, prema Ujeviću, „malo časopisa, glazbe, predavanja, žive umjetnosti.“ Splitu je, veli Tin, „teško oprostiti što njegove lijepe tradicije uvijek ne idu sa vremenom.“ Jasno je da je Tin nezadovoljan onodobnim Splitom, kojega smatra učmalom, provincijskom sredinom, što je tim jasnije, imajući u vidu da je prethodno bio živio u Parizu. Split mu izgleda gradom „suviše mrtvoga reda“, u kojem „drijemaju

mrtvi kapitali“. Dakako, kako je istaknuo prof. Bošković, kritike o Splitu nisu puko kuđenje, već poziv na djelovanje, jer takva učmalost ne priliči gradu „stoljetnog trajanja“.

Posljednje izlaganje bilo je mladoga kroatista Tonija Čapete koji je u svojem znanstvenom radu obradio Ujevićev esej „Kreta, matica sredozemništva“, u kojem je Tin vrlo studiozno i svestrano obradio mnoge aspekte minojske civilizacije na otoku Kreti iz brončanoga doba, smatrajući tu civilizaciju prvom sredozemnom i prvom pravom europskom civilizacijom. Kao i u mnogim prethodnim esejima, i u ovom se Ujević pokazuje kao europejac-intelektualac s bogatim znanjem, a istodobno sposoban sažeti mnoštvo podataka o ovoj vrlo zanimljivoj civilizaciji, u čijoj nošnji, brodogradnji i graditeljstvu vidi jasne protozapadnjačke, odnosno protoeuropske odlike. Čapeta je istaknuo i jezični aspekt Ujevićeva esaja, u smislu da se u njemu očituju suprotstavljene jezične politike u Hrvatskoj od druge polovice 19. do kraja 20. stoljeća, što Ujevićev esej čini ne samo svjedočanstvom njegove načitanosti, njegova europejstva, već i bitnim svjedočanstvom u pogledu povijesti hrvatskoga jezika.

Slobodna Dalmacija

Gostovanje na TV Jadran

Predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, prof. dr. sc. Pavo Barišić, gostovao je na TV Jadran u emisiji „Veliki judi“, koja je emitirana 14. ožujka 2026., a koju uređuje i vodi Ivana Divić. Razgovor je sniman u Arheološkom muzeju u Splitu. U emisiji je govorio o značaju lika i djela Tina Ujevića za hrvatsku i europsku kulturnu baštinu, naglasivši njegovu trajnu aktualnost te činjenicu da ga strani znanstvenici opisuju

kao „utjelovljenje genijalnosti hrvatskoga jezika“. Povod gostovanju bio je znanstveni skup „Tin Ujević: Mediteran u srcu, Europa u mislima“, održan 4. ožujka 2026. u dominikanskom samostanu u Splitu, u organizaciji Hrvatske paneuropske unije, Ogranka Matice hrvatske u Splitu i Hrvatske udruge „Benedikt“, u godini obilježavanja 135. obljetnice rođenja jednoga od najvećih hrvatskih pjesnika.



Radio emisija o HPEU

Na Hrvatskome radiju emitirana je 23. ožujka 2026. emisija o Hrvatskoj paneuropskoj uniji u okviru niza „Okrugli stol ponedjeljkom“, a gosti su bili Pavo Barišić, predsjednik Međunarodne i Hrvatske paneuropske unije, te Mislav Ježić, počasni predsjednik Hrvatske paneuropske unije i član Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije. Emisiju je vodio Goran Bandov, urednica je Maja Peterlić. U emisiji je bilo riječi o razvoju paneuropske ideje od njezinih početaka do danas, s osobitim naglaskom na njezino ostvarenje u Hrvatskoj kroz djelovanje Hrvatske paneuropske unije od osamostaljenja Republike Hrvatske.



Libertas Talks o identitetu i ujedinjenju Europe



Prof. dr. sc. Pavo Barišić gostovao je u podcastu Libertas Talks, u kojem je s voditeljem Karlom Škorićem razgovarao o ideji ujedinjavanja Europe, njezinim povijesnim korijenima, razvoju i suvremenim izazovima. Središnje mjesto u razgovoru zauzela je Paneuropska unija, njezin nastanak, djelovanje i dugoročni utjecaj na političke i društvene procese u Europi. Posebna pozornost posvećena je ulozi paneuropske ideje tijekom 1990-ih godina, osobito u kontekstu međunarodnog priznanja Republike

Hrvatske. Sugovornici su se osvrnuli i na aktualnost ideje europskoga jedinstva, pitanje europskog identiteta te očuvanje zajedničkoga europskog kulturnog prostora u uvjetima migracijskih i demografskih promjena. Razgovarali su i o obrazovanju te ulozi znanja i vrijednosti u oblikovanju budućih generacija. Cijeli razgovor dostupan je na YouTube kanalu podcasta Libertas Talks.



Posjet udruge Unitas iz Heidelberga

Tijekom studijskoga putovanja po Hrvatskoj, Sveučilišna udruga Unitas Ruperto Carola, utemeljena 1900. godine na Sveučilištu u Heidelbergu, održala je 1. svibnja 2026. radni sastanak u uredu Hrvatske paneuropske unije u Zagrebu. Brojno izaslanstvo udruge, predvođeno članom Tomislavom Lučićem, primio je predsjednik Pavo Barišić. U pozdravnoj riječi predsjednik Barišić govorio je o misiji i povijesti Međunarodne paneuropske unije. Posebice

je istaknuo značenje najstarijega pokreta za europsko ujedinjenje za međunarodno priznanje, potporu i pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji. Osvrnuo se također na djelovanje Hrvatske paneuropske unije u povodu njezine 35. obljetnice. Na sastanku je umirovljeni banjolučki biskup Franjo Komarica održao izlaganje o prošlosti, sadašnjosti i europskom putu Bosne i Hercegovine. Nakon predavanja uslijedila je rasprava u kojoj su sudjelovali predavači i članovi izaslanstva.

Predstavljena zbirka poezije Hrvojke Mihanović-Salopek



U prostorijama Hrvatske paneuropske unije u Zagrebu u utorak, 9. lipnja 2026., predstavljena je nova pjesnička zbirka dr. sc. Hrvojke Mihanović-Salopek „Orgulje (Kroz vidike i privide) – Poeme i pjesme“, u organizaciji Društva hrvatskih književnika i Hrvatske paneuropske unije.

O zbirci su govorili dr. sc. Lucija Ljubić iz Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, književnica i recenzentica Nevenka Nekić, književnik Nikola Đuretić, urednica izdavačke kuće Biakova d.o.o. Zorka Jekić te sama autorica.

Sudionici predavljanja istaknuli su bogat i višeslojan autoričin opus te njezin dugogodišnji doprinos hrvatskoj kulturi, književnosti i znanstvenom radu. Naglašeno je kako Hrvojka Mihanović-Salopek, kao kroatistica, povjesničarka književnosti i orguljašica, u svojim stihovima spaja glazbu, duhovnost i književni izraz, stvarajući prepoznatljiv pjesnički svijet u kojem se isprepliću zemaljsko i transcendentalno.

Govoreći o zbirci, Nikola Đuretić predstavio je dvadeset poema koje tematiziraju suvremenog čovjeka, njegove dvojbe, odnos prema tehnologiji, identitetu, prirodi i kulturnoj baštini. Posebno je istaknuo pjesme koje progovaraju o fragmentiranosti suvremenoga života, opasnostima nekritičkog oslanjanja na tehnologiju, ali i o potrebi očuvanja ljudskosti, sjećanja i duhovnih vrijednosti.

Značajan dio zbirke posvećen je hrvatskom prostoru, prirodi i kulturnoj baštini. Poeme poput „Poljica Cetinom opasana“ donose snažne slike mediteranskog krajolika i povezanosti čovjeka s prirodom, dok druge pjesme tematiziraju povijesne nepravde, nestajanje kulturnih vrijednosti te promjene identiteta suvremenih gradova.

Govornici su istaknuli kako zbirku obilježavaju erudicija, bogata simbolika, meditativnost i snažna misaona komponenta. U stihovima se osjeća autoričina duboka upućenost u hrvatsku književnu i kulturnu tradiciju, ali i otvorenost prema univerzalnim pitanjima smisla, prolaznosti i ljudske odgovornosti.

Urednica Zorka Jekić podsjetila je kako izdavačka kuća

Biakova d.o.o., uz afirmirane autore, kontinuirano pruža prostor i novim književnim glasovima, dok knjiga, uz poeziju, donosi i opsežan biografski pregled autoričina života i rada.

Predstavljanje je završilo razgovorom s autoricom i prigodnim druženjem okupljenih ljubitelja književnosti.



Mladi HPEU-a sudjelovali na međunarodnoj konferenciji „Mladi na Jadranu”

U Splitu je od 11. do 13. rujna 2026. održana međunarodna konferencija „Mladi na Jadranu”, u organizaciji Savjeta mladih Grada Splita. Konferenciju su podržali Hrvatski sabor, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, Splitsko-dalmatinska županija te Sveučilište u Splitu, a okupila je više od 150 mladih lidera, predstavnika organizacija mladih i studenata iz Hrvatske, Slovenije i Crne Gore. Među sudionicima bili su i članovi Mladeži Pan-europske Unije.

Središnji program održan je u subotu, 12. rujna, u Hrvatskom domu Split. Nakon svečanog otvorenja uslijedio je Liderski intervju s gradonačelnikom Splita Tomislavom Šutom, koji je istaknuo da mlade treba promatrati kao aktivne sudionike u kreiranju politika i odluka, a ne samo kao buduće nositelje odgovornosti. Osvrnuo se na razvoj studentskog standarda, ulaganja u sportsku infrastrukturu te pitanje priuštivog stanovanja kao jednu od ključnih tema za mlade obitelji u Splitu.

Na konferenciji su, među ostalima, sudjelovali splitsko-

dalmatinski župan Blaženko Boban, veleposlanik Crne Gore u Republici Hrvatskoj Dejan Vuković, zastupnik u Hrvatskome saboru Marin Živković te Lenart Žavbi - Član Državnog zbora Republike Slovenije.

Program je nastavljen kroz četiri panel-rasprave: o priuštivom stanovanju i održivom turizmu, o sudjelovanju mladih u visokoj politici, o odnosu mladih i jedinica lokalne i regionalne samouprave, te o zanimanjima budućnosti na Jadranu.

Posebnu pozornost sudionika izazvalo je istraživanje provedeno među više od 500 mladih u dobi od 15 do 30 godina, koje je predstavio predsjednik Savjeta mladih Grada Splita Rino Džanko. Rezultati istraživanja pokazuju da čak 91,5 posto ispitanika stambenu krizu povezuje s odlukom o osnivanju obitelji, dok je više od 60 posto mladih danas otvoreno za priuštivi dugoročni najam kao alternativu kupnji nekretnine. Savjet mladih Grada Splita najavio je nastavak sličnih događanja, uključujući mjesečne tematske panele od jeseni te novo, veće izdanje konferencije iduće godine.

Dvoje mladih paneurolpljana na studiju u Tirani



Toni Ivkošić i Antonija Majdančić, članovi Mladeži Hrvatske paneuropske unije, postali su polaznici jednogodišnjeg studija na College of Europe u Tirani te stipendisti Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike

Hrvatske. Njihovo sudjelovanje na ovom prestižnom europskom studiju predstavlja važan korak u njihovu akademskom i profesionalnom razvoju te potvrdu predanosti mladih paneurolpljana europskoj suradnji i integraciji.

Pavi Barišiću dodijeljen počasni naslov professor emeritus

Senat Sveučilišta u Zagrebu dodijelio je jednoglasno prof. dr. sc. Pavi Barišiću počasni naslov professor emeritus Universitatis Zagrabiensis. Odluka je donesena 8. rujna 2026. godine. Prof. Barišić, redoviti profesor u trajnom izboru na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, ovo je priznanje dobio za svoje znanstvene i pedagoške zasluge te doprinos ugledu Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta hrvatskih studija i Republike Hrvatske.

In memoriam Malkici Dugeč (Zavidovići 1936. – Stuttgart 2026.)

Nad Budimpeštom se nadvili oblaci, zapuhao sibirac i nosio naše kišobrane. Jurimo preko legendarnoga Lančanog mosta u Veliku vijećnicu Univerziteta na sastanak Paneuropske unije. Rano je proljeće 1990. i srca nam drhte u slutnjama i sumnjama. Za moju se ruku drži zgurena pod istim kišobranom Malkica Dugeč i onako sitna i nasmijana više kako će nas pomesti vjetar u ovoj nekada našoj takoreći prijestolnici. Do nas se s vjetrom bori Ivona Dončević, puno starija od nas dvije, i dovikuje kako nas nisu odnijeli ni puno jači vjetrovi.

U Velikoj vijećnici na sjevernoj obali Dunava, krcata je dvorana. Nisu to samo članovi Paneuropske unije iz raznih zemalja, tu su i mnogi Budimpeštanci koji su došli slušati Otta von Habsburga koji predsjedava PEU. On stoji na povišenoj pozornici i iza njega su na postoljima još uvijek brončani likovi Marxa i Lenjina. Najavljen je govor koji će on održati na mađarskom i njemačkom jeziku. Započinje nakon utihnuloga mnoštva:

Poštovani uzvanici, jako mi je drago što mogu govoriti na ovoj pozornici dok iza mene stoje likovi Marxa i Lenjina!

U dvorani tajac. Prestali smo disati.

-A osobito mi je drago što ti likovi više nikada ne će stajati ispred nas!

Gromoglasni krik i aplauz. Ljudi su pljeskali i pljeskali, uzvikivali na raznim jezicima, smijali se, grlili. I tada je potekao prvi govor koji smo čuli a da se nismo u duši odupirali.

Malkica je doputovala iz Stuttgarta koji je postao njezin dom nakon bijega iz Hrvatske 1972. godine. Dvije noći prije nje pobjegao je iz Donjega Miholjca suprug prof. Božo Dugeč, a njoj su dojavili da ju čeka uhićenje pa se i ona uputila uz pomoć prijatelja prema slobodi. Djece nisu imali.

Bili su krivi: oboje profesori, ona k tome hrvatskoga jezika koji se nije mogao tako zvati. Potpisali su kao članovi MH i onu nesretnu Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskoga književnoga jezika, pisali po novinama, tražili slobodu za pisanu riječ, a time postali protivnici komunističke vlasti u Jugoslaviji.

Ostavila je Malkica sve što nije stalo u dva kofera i sretno stigla u Njemačku gdje će ostati do smrti koja ju je, eto, zadesila u 91. godini života. Zaposlio se Božo kao fizički radnik i uskoro obolio te umro naglo. Ona ostaje sama i neutješna sve do smrti. To je bila njena jedina ljubav, kao iz romana, čovjek koji je našao mjesto u grobu njemačke zemlje, a ona ga nikada nije mogla preseliti u Hrvatsku kamo se kanila vratiti.

U slobodnoj državi Hrvatskoj nalazile smo se često i ponajviše sve tri: Ivona, Malkica i ja kao marna slušateljica dubokih ispovijesti, onih Ivoninih iz 1945. kao i Malkičinih iz našega zajedničkoga vremena sedamdesetih godina, dana Hrvatskoga proljeća. Obje su bile članice uglednih Hrvatskih svjetskih kongresa i drugih organizacija, a Malkica Dugeč i Društva hrvatskih književnika. Sada se pridružila bardovima hrvatske izbjegličke književnosti kojoj su pripadali Viktor Vida, Antun Bonifačić, Ivo Lendić, Ante Kadić, Antun Nizeteo, Vinko Nikolić, Vjenceslav Čizek, Dušan Žanko i mnogi nespomenuti.

Otišla je Malkica Dugeč s gospodarima duha tamo kud za vazda gre se, a prije toga doživjela još jedan rat, DOR, strašne prizore razora domovine te pisala slomljena srca iz daljine. Morala je čuti monstruozne priče o zločinima agresora, a isto tako, rekao jedan od naših književnika, čula kako rokcu svinje u našim ljetnikovcima.

Javljala se uvijek pjesmama, lirika je bila njezina stara i nova domovina. Nije zaboravljala svoje Zavidoviće (članicom je bila i Društva hrvatskih književnika Herceg-Bosne), gimnazije u Sarajevu, zagrebačke mature kao i Filozofskoga fakulteta u Zagrebu gdje je diplomirala kroatistiku i ruski jezik.

Pjesme je objavljivala u raznim publikacijama, a isto tako i u mnogim zbirkama za koje sam ponekad pisala predgovore. Za djela je nagrađena više puta a osobito se ističu nagrade A.B.Šimić, Dubravko Horvatić i Fra Lucijan Kordić.

Vrlo je znakovita njena osma zbirka poezije Zipka u kojoj se ističu dvije misli: mijena i sudbina. Poput Unamuna koji je pisao o tragičnom osjećanju života, priklanja se tezi da čovjeka čini upravo takvim kakav jest činjenica jedinstva i kontinuiteta u njegovu životu. Jedinstva u prostoru i vremenu djelovanja. Toga jedinstva nije bilo u emigrantskoj sudbini Malkice Dugeč. Sav njezin život i stvaranje dijeli se na onaj period prije napuštanja domovine i onaj ostatak života u emigraciji. Nije posegnula ni u najdramatičnijim trenucima Božine smrti za nekom nekršćanskom očajničkom samoubojičkom misli, poput recimo Viktora Vide, ali se njezina razdrtost bića osjećala u svakoj pjesmi. Pjesnikinjina misao pretvarala se u nastojanje da se spasi vlastiti kontinuitet, da se sačuva vlastita svijest, pa makar bila munja između dva beskrajna tmine, da se izbori za svoju dušu koja je dio domovinske, a vrijedi kao cijeli ostali svijet. Na tome putu poezija je odigrala onaj čin integriranja gdje je samo stvaranje u funkciji nužnosti i preduvjet opstanka. Pisati je bilo jedino biti.

U gotovo svim Malkičinim zbirkama domovina je oksimoron – ona je sveta i prokleta u isti mah jer njezine žive i mrtve duše prate korake pjesnika, svi njezini predci počinjavaju u njoj zatvoreni u zavjetni kovčeg negdje duboko u zaumlju, pojavljuju se pojedinačno ili u sažimajućoj viziji pa su stoga i riječi kojima ih donosi emotivne i mitološki teške, a svaki stih zvoni kao „ojađeno zvono“.

Govorile smo jedna drugoj: Dogodine u Zagrebu! To je bio Sion mnogih trubača, ne samo sa Seine, koji su razgrtali pisaljkama prostor i vrijeme što su nepovratno gubili u tuđim zemljama, u tuđem jeziku na kojem se ne sanja, bar ne u prvoj generaciji. Ima u Malkičinoj poeziji tragova načitanosti i senzibilnosti Vide, Krleže, Tadijanovića, Matića, Kranjčevića, Dizdara, ali ona je nova i autohtona na svom malom osamljenom otoku u skromnom stanu stuttgarskom.

Sjećale smo se našega zatiranoga Ivana Raosa koji je iz dubine svoje domaće duhovne egzilnosti pisao: Nije svejedno kažemo li gut morgen ili dobro jutro. Onaj koji govori gut morgen misli na Siegfrieda, a ja sa svojim dobro jutro na naše Zrinske i Jadrana Prpu...

Sebe je definirala kao „ženu bez tijela“, „ljubavnicu bez zaljubljenika“. Kriptomanski je izricala svoju u pjesmu odjevenu, u sjećanje zatvorenu ženstvenost, svoje jastvo, da bi se bacila u krležijansku mračnu dilemu:

U čahuri sebe jesam što nisam/ i nisam što jesam/ i jesam što jesam/ i nisam što nisam, jer jesam.

Malkica Dugeč pjesnikinja je toposa domovine, njezinoga jezika, duhovne i fizičke geografije ljubljenoga doma i bića, svjesna magije zemlje, sanjalica mladenačke Itake.

Na oproštaju s Malkicom Dugeč možemo napisati na njezin grob u tuđini: Laeta domus musarum, aedes et nidus amoris! O sretna kućo, boravište muza, ljubavi gni-jezdo!

Nevenka Nekić

Josip Horvat (1938. – 2026.)

Josip Horvat, suprug bivše poslovne tajnice Hrvatske paneuropske unije Ružice Špoljarić, preminuo je 3. listopada 2026. u 88. godini života. Bio je čovjek koji je neizmerno volio Hrvatsku i za nju neumorno činio dobro. Rođen je 17. listopada 1938. u Grdanjcima pokraj Samobora. Veći je dio svojega života proveo u iseljeništvu, od 1958. do 1996. Otпочetka se pridružio borbi za nezavisnost Hrvatske pod vodstvom dr. Franje Tuđmana. Bio je suosnivač ogranka Hrvatske demokratske zajednice u Düsseldorfu u veljači 1990.

Nakon povratka u Domovinu radio je u Hrvatskom fondu za privatizaciju. Objavio je 2018. knjigu „Hrvatski povijesni grbovi i zastave“.





HRVATSKA
PANEUROP
SKA
UNIJA

u suradnji s
Međunarodnom paneuropskom unijom i
Akademsom zajednicom „Dr. Ante Starčević”

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA

UJEDINJENI ZA EUROPU MIRA

ZAGREB – KARLOVAC
22. – 24. listopada 2026.

